

DUHOVNI PASTIR

Izhaja vsak mesec

Velja 10 K na leto

6. zvezek.

V Ljubljani, junij 1918.

XXXV. letnik.

Ob dvajsetletnem škofovskem jubileju dr. Ant. B. Jegliča.

Presvetli knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič je obhajal na praznik Marijinega imena, dne 12. septembra 1917, dvajsetletnico škofovskega posvečenja. V spomin na ta dan, ki je pomenljiv tudi radi tega, ker je bil veliki ljubljanski škof Tomaž Hren posvečen istotako 12. septembra (l. 1699), je izdala Marijina družba duhovnikov in bogoslovcev ljubljanske škofije jubileju primerno elegantno spomenico,¹ ki je izšla ravno ob dvajsetletnici, odkar je zasedel višjepastirsko stolico ljubljanske škofije vladika dr. Anton B. Jeglič.

Spomenica opisuje šestnajstletno delovanje dr. Ant. B. Jegliča v Bosni (1881—1897), dvajsetletno vladanje ljubljanske škofije (1898—1918) in blizu petdesetletno delovanje na slovstvenem polju (od l. 1869. do danes). Delovanje v Bosni in vladanje ljubljanske škofije je popisano v I. delu knjige, ki ima naslov »Življenje in delovanje«. Delovanje na slovstvenem polju opisuje II., najobsežnejši del knjige z naslovom »Slovstvena dela«. V III. delu pa navaja knjiga v kronološkim redu vse knjige in spise knezoškofa dr. Ant. B. Jegliča. Ta del knjige ima naslov: »Imenik knjig in spisov«.

V I. delu nam opisuje »Spomenica« dr. Jegličeva mlada leta, njegovo izobrazbo v bogoslovju v Ljubljani, na dunajskem vseučilišču in na raznih vseučiliščih v Nemčiji, zlasti v Würzburgu, kjer se je seznanil s slavnimi učenjaki Hergenrötherjem,

¹ Knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Spomenica ob dvajsetletnem škofovskem jubileju. Izdala in založila Marijina družba duhovnikov in bogoslovcev ljubljanske škofije. Vel. 8°. Str. 119. Natisnila Katoliška tiskarna v Ljubljani, 1917. Knjiga je izšla v dveh slavnostnih izdajah: prva — natisnjena na najfinejšem papirju — stane K 10—, druga K 6—.

Grimmom in Hettlingerjem in je bil obenem z rajnim saškim škofom Al. Schäferjem in sedanjim vratislavskim knezoškofom Ad. Bertramom član znanstvenega katoliškega dijaškega društva »Unitas«. — Dr. Jegličevo delovanje med brati Hrvati nam pač najbolje osvetljuje »Adresa«, ki so mu jo pri odhodu iz Bosne izročili zastopniki vrhbosenske nadškofije in se glasi: »Previdnost božja, ki vodi svojo Cerkev fortiter et suaviter, je privedla Vašo Presvetlost sem suaviter in Vam izročila velike naloge, da bi jih rešili; enako Vas zopet nazaj vodi fortiter v Vašo domovino, da Vam izroči še težja opravila, da jih po Njegovi sveti volji izvršite. — Po šestnajstletnem požrtvovalnem in z ljubeznijo prežetem delu v nadškofiji vrhbosenski se smatramo mi, zastopniki te nadškofije, za dolžne, da se Vaši Presvetlosti na dan, ko Vam je sveti Oče podelil ljubljansko škofijo, ponižno zahvalimo za Vaš neprestani trud, ki ste ga vložili v dobrobit in srečo našega trpečega naroda v Bosni. Vaša vnema za hišo božjo, Vaš neumorni trud in prizadevanje za zveličanje duš, ki ste jih kakor pravi »venator animarum« lovili podnevi in ponoči z mrežo Gospodovo za mizo božjo; Vaše nežno sočutje za otroke in ubožce; Vaš neutrudljivi duh pri vodstvu in upravi nadškofije in njenih zavodov; Vaša modrost kot svetnika nadškofovega in vrlega tovariša in brata kapiteljskih članov; vse to in še mnogo drugega bode ostalo z neizbrisnimi črkami zapisano v izveščjih te nadškofije in v srcih cele Bosne, v Srcu božjem, tej pravi knjigi življenja. Ločec se od nas s telesom, kakor ostanete v duhu zedinjeni z Bogom, tako ostanite v ljubezni z nami! Bodite pravi oče celi ljubljanski škofiji, pa tako, da ne nehate biti tudi mati tej nadškofiji, katera Vam ob odhodu iz dna duše kliče: Vsemogočni Bog naj blagoslovi Vas in vsa Vaša podjetja in Vaš trud za Boga, Cerkev in domovino!« (Spomenica, str. 105—106.) Pod naslovom: »Med brati Hrvati« opisuje spomenska knjiga, koliko dela je dr. Ant. Jeglič posvetil Bosni, in koliko ljubezni je užgal v srcih cele Bosne. In ko se je poslavljal, tedaj »se je videl prizor, podoben onemu, ki ga nam pripoveduje »Dejanje apostolov«, ko se je sv. Pavel poslavljal od krščanske občine v Miletu. Plemeniti nadškof vrhbosenski je pred oltarjem Marijinim objel svojega dragega pomočnika v vinogradu Gospodovem v Bosni. Pri tem objemu je plemeniti dr. Stadler glasno zaihtel. In s svojim nadpastirjem je zaplakala cela cerkev« (l. c. str. 10).

S posebno ljubeznijo so popisali pisatelji jubilejne knjige dva desetletno nadpastirsko delovanje knezoškofa dr. Ant. Bon. Jegliča v ljubljanski škofiji. Natančno so popisana sredstva, katerih se je knezoškof posluževal pri vladanju svoje škofije, namreč: Škofijski list, shodi dekanov, kanonične vizitacije, pastoralne konference, škofijske sinode, Sodalitas Ss. Cordis Jesu, potem misijoni, Ma-

rijine družbe, vedno češčenje presv. Rešnjega Telesa, društvo »duhovnikov - častivcev sv. Rešnjega Telesa«, češčenje presv. Srca Jezusovega, slednjič plemenita skrb in neutrudno delo Presvetlega za organizacijo na izobraževalnem, gospodarskem in političnem polju. Jubilejna knjiga bode zgodovinski dokument, ki bode vedno pričal, da je bila ljubljanska škofijska stolica v pričetku dvajsetega stoletja središče, iz katerega se je širila prava omika, ali, da govorimo z besedami dr. J. Ev. Krekovimi: V pričetku dvajsetega stoletja »se je iz razbitih kamenčkov začel graditi veličasten hram krščanske organizacije, dom večne prosvete«. ¹ In glavno zaslugo za to ima knezoškof dr. Ant. B. Jeglič, kakor je povdarjal dr. J. Ev. Krek, ko je v postnih govorih v ljubljanski stolnici l. 1906. opisal našega Gospoda Jezusa Kristusa kot ideal in središče vse kulture, ko je opozoril na velik prepород, ki se vrši po geslu: Nazaj k Jezusu, in je slovesno zaključil govore z besedami: »Za naš narod posebej in za našo deželo v prvi vrsti zahvalimo Boga, da stoji v tej verski renasansi, v tem verskem prepородu v prvi vrsti. Zahvalimo za to Boga, zahvalimo pa tudi tistega, ki kot namestnik Zveličarja tukaj v tej deželi noč in dan z besedo in delom samo eno kliče in ponavlja: Nazaj k Jezusu! Zahvalimo svojega škofa!« (Jubilejna knjiga, str. 33.)

Lepo nam slika prvi del jubilejne knjige »veličastni hram krščanske organizacije« v ljubljanski škofiji pod vodstvom in varstvom knezoškofa dr. Ant. B. Jegliča, toda še popolnejšo sliko izrednih zaslug knezoškofovih za razvoj slovenskega in hrvaškega slovstva nam podaja **II. del** knjige. V petih oddelkih je podana analiza in pomen knezoškofovih knjig in spisov. Prvi oddelek — biblični spisi — nam jasno priča, kako so velika knezoškofova dela »Mesija« (dva zvezka), »Psalmi et Cantica secundum ordinem in psalterio romano« (sedem zvezkov) in »Synopsis Psalmorum et Cantorum breviarii« po vsebini in obliki dovršena, prav klasična dela. Analiza razprav dogmatično-apologetične vsebine pa je spletena v lep šopek; podaja nam antologijo iz dr. Ant. B. Jegličevih apologetičnih in dogmatičnih razprav v tem-le redu: 1. O umskem spoznavanju Boga (o bivanju božjem, o Bogu-Stvarniku, odkod v človeku velika moralna slabost? itd.). 2. O nadnaravnem razodetju. 3. O katoliški Cerkvi, posebej o Petrovem primatu. 4. O odgovorih na ugovore zoper katoliško Cerkvev. 5. O razmerju med Cerkvijo in državo. 6. Evharistična dogma in nauki o Materi božji. Ta oddelek je še posebno važen, ker nas seznanja z dr. Ant. B. Jegličevimi učenimi dogmatičnimi razpravami (n. pr. »Ustrojstvo crkve Isusove za prva dva

¹ Dr. J. Ev. Krek na slavnostnem zborovanju »Danice« 15. sept. 1904.

vijeka«, — »Zar papa nije nasljednik sv. Petra«, — »Makarija, mitropolita moskovskega, pravoslavno dogmatičko bogoslovije«, — »Ustrojstvo crkve Isusove u III. vijeku itd.), ki so težje dostopne in zato manj znane, medtem ko so nam že navedeni biblični spisi, kakor tudi ascetična in vzgojeslovna dela, ki so obravnavana v tretjem in četrtem oddelku II. dela, bolj znana, ker so časopisi, kakor tudi naš list, o njih obširno poročali. V petem oddelku II. dela so obravnavani socialni spisi knezoškofovi, in so podane tudi glavne misli Presvetlega o delavskem vprašanju, o postanku držav in socialne oblasti, o družini, o alkoholnem in izselniškem vprašanju.

Lepo knjigo zaključuje **III. del**, ki nam v kronološkim redu natančno in pregledno — po pravilih bibliografske znanosti — imenuje vse tiskane spise in knjige dr. Ant. B. Jegličeve. Našteti so skupno 237 slovenskih, hrvatskih, nemških (n. pr. »Die Pfarrfrage in Bosnien« v znanstveni reviji »Archiv für katholisches Kirchenrecht«) in latinskih spisov in knjig. Med njimi so dela, ki imajo v veliki osmerki nad 700 strani, n. pr. Psalmi et Cantica secundum ordinem in psalterio romano, ali celo (v mali osmerki) nad 2700 strani kot »Razmatranja za svaki dan crkvene godine o svetom evangjelju Isusa Krista«. Nekatera dela so prevedena v druge jezike, n. pr. »Mladeničem« v hrvatski jezik (»Mladićima«, prevel Luka Vitezić, kanonik), druga so izšla v več natisih, n. pr. »Synodus Dioecesis Labacensis« v drugem natisu, »Svobodna misel, svobodna šola, svobodna vzgoja« v drugem natisu, »Dekletom« v drugem natisu itd.

Končna sodba: Slavnostna knjiga »Knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič«. Spomenica ob dvajsetletnem škofovskem jubileju, bode ostala dragocen prispevek za slovensko in hrvatsko književnost, za zgodovino ljubljanske škofije in za slovensko zgodovino sploh. Glavne misli iz knezoškofovih spisov, zbrane v tej knjigi, so naš program za strogo cerkveno, pa tudi za družabno življenje in delovanje. Proučujmo torej dragoceno knjigo in zajemajmo iz nje vodilna načela za poučevanje ljudstva! **Dr. Fr. Pernè.**

O prednašanju cerkvenih govorov.

Spisal M. Stanonik.

8. Plemenite kretnje.

Pod kretnjami v širšem smislu se razume način, kako držimo celo svoje telo, nadalje izraz obraza in premikanje rok.

Pravega govornika si brez vsakih kretenj ne moremo predstavljati. Najmanj, kar moremo o takem govorništvu reči, je to, da je nenaravno. Že v navadnem govoru nehote pokaže človek, ki je v resnici zavzet za stvar, za katero se poganja, to tudi na zunaj, več ali manj, kakršnega temperamenta je; to ravno odgovarja človeški naravi, tesni zvezi med dušo in telesom. Kar torej že po naravi nehote delamo, to posnemajmo v govoru, samo plemeniteje, izbraneje, lepše. Še več. Ne le naravne, temveč naravnost potrebne so kretnje za vsakega govornika, zlasti še za cerkvenega, in to iz dveh razlogov.

Prvič zato, ker mora govornik uporabiti vsa sredstva, ki mu jih nudita narava in umetnost, da doseže nameravani smoter. To zahtevata modrost in vnema za čast božjo in zveličanje duš. Kretnje so pa več ali manj potrebno, vsaj zelo koristno dopolnilo govornjene besede. Četudi je živa beseda brez kretenj razumljiva, vendar ne more nihče tajiti, da kretnje njeno umljivost in živahnost zelo povečajo in podpro, takorekoč pojasnjujejo.

Francoski pesnik Millevoje je moč kretenj očitvidno opisal v prizoru, čigar pozorišče je postavil v bližino Florence. Pri ljudski svečanosti, ki se je tamkaj obhajala vsako leto, je planil iz bližnjega gozda sestradan lev in zgrabil otroka, da bi ga odnesel s seboj. Ko mati to opazi, se onesvesti. Pa kmalu se dvigne, se vrže za levom, pade pred njim na kolena, razprostre roke in mu zakliče z zapovedujočim glasom, izrazujočim materinsko ljubezen: »Daj mi nazaj otroka! Nazaj mojega otroka!« Lev jo pogleda; zdí se, da je zadet v živo. Otroka položi na tla in se izgubi v gozd. Materin klic, njen pogled, njene kretnje so leva premagale. More li kdo moč kretenj krepkeje in očitvidneje opisati?

Nadalje se cerkveni govornik brez kretenj izpostavlja nevarnosti, da mu bodo poslušalci manj verjeli in bodo manj sprejemljivi za njegove besede, kot bi to bilo sicer. Človeku je naravno, da svoje misli in občutke izraža ne le z usti, ampak tudi s kretnjami; to še zlasti, ako je popolnoma prešinjen kake misli ali čuvstva. Zato pa mora mrtvo, hladno prednašanje brez vseh kretenj zbuditi misel: Saj govornik ne misli tako resno o stvari, ki jo zagovarja; o namenu, ki ga skuša doseči; o za-

htevah, ki jih stavi na poslušalce. Na pamet se je naučil in sedaj nam to pripoveduje na izust.

Samoobsebi umevno, govorimo tu le o primernih kretnjah, to je takih, ki živo besedo v resnici podpirajo in so tudi nazunaj lepe, prijetne. Neokretna, nerodna kretnja vtisa žive besede ne bo povečala. Nasprotno! Prepreči lahko uspeh lepo izdelanega govora in govornika samega osmeši.

Prvo in najodličnejše sredstvo, ki nam ga je dal Stvarnik za izražanje misli, je živa beseda. Kretnje so le drugotno sredstvo, veliko nepopolnejše od onega. Vsa vloga kretenj obstoji v tem, da živo besedo podpirajo, jo delajo razumljivejšo in ginljivejšo. Kretnje so kakor okvir, ki obdaja sliko, da povečuje njeno lepoto. Iz tega so pa že samoobsebi jasne splošne lastnosti, ki jih morajo imeti kretnje.

Splošne lastnosti kretenj.

Kretnje morajo biti naravne, to je, ne smejo biti navzkriž z onimi navadnega življenja, temveč morajo iz njih izhajati in jim biti vsaj nekoliko podobne. Kakor tvori ton navadnega pogovora podlago za način govorjenja na prižnici, tako naj bo izraz telesa, s katerim človek v navadnem življenju spremlja svoje besede, temelj za kretnje na prižnici.

Vendar pa kretnje cerkvenega govornika niso popolnoma istovetne s kretnjami v navadnem življenju. Govorniško prednašanje je po svoji plemenitosti in dostojanstvenosti vzvišeno nad tonom navadnega pogovora; kretnje na prižnici morajo sicer izhajati iz kretenj navadnega življenja, vendar se pa povzpno nad njihovo zaupljivost. Naj pojasnim povedano z nekim zgledom. V navadnem življenju se javlja veselje v glasnem vriskanju, veselem smejanju, s ploskanjem z rokami. Na prižnici to vse odpade; tu le nalahno, pa zaradi tega nič manj naravno označimo one samoodsebne izraze.

Kretnje naj bodo pravilne. Ni zadosti, če kdo na prižnici roke tjavendan proži in zopet nazaj poteguje, katero napako ima mnogo govornikov - začetnikov. Ravnotako ne smejo vsakega stavka spremljati eneiniste kretnje, ker tudi prednašanje ni ponavljanje enihinstih misli ter čuvstev. Tudi najmanjši pregib mora marveč imeti svoj pomen. »Zato proč,« pravi Hahn, »z vsemi pregibi brez pomena, ki jih je mogoče povzročila le zadrega, ki pričajo o notranji razburjenosti, ali ki naj bi zastajajoči potek misli takorekoč naprej porinili. Kdor ne vé, čemu svojo roko proži ali dviga, naj to popolnoma opusti.«

Kretnje naj ne bodo prevelike. V mirnih delih govora roke ne dvigaj nad višino oči, je ne proži globoko pod prsi in ne do nasprotne rame. Napačno bi bilo, ako bi si kdo v izraz

žalosti obraz zakril z rokami. Obraz in prsi morajo biti kolikor mogoče proste. Pri živahnejših delih govora bo govornik prekoračil označene ozke meje — saj strast ne pozna nobenega pravila —, toda tudi tukaj pregibi ne smejo nikdar biti nelepi.

Kar se tiče hitrosti, s katero naj se delajo kretnje, velja pravilo: Da bodo kretnje lepe, vseč, ne smejo biti ne prepočasne in ne prehitre; slednje še najmanj. Tudi v največjem ognju mora govornik obvladati sebe in svoje pregibe.

Zlasti se mora govornik držati modrih mej glede števila mimičnih gibljajev, ter se čuvati obeh skrajnosti, da namreč kretenj ne bo ne preveč, ne premalo.

Zahtevo, da se je glede števila mimičnih gibljajev treba držati modrih mej in da naj kretnje bodo pravilne, duhovito izraža Fenelon v svojih Dialogues:

B. Kako! Vi torej mislite, da na gotovih mestih pridigar ne sme delati nikakih kretenj? To bi bilo nekaj posebnega!

A. Priznam, da je nastalo pravilo ali vsaj navada, na podlagi katere pridigar skoro vse brez razločka, kar pove, spremlja s kretnjo; pri vsem tem pa ni težko dokazati, da dela čisto premalo kretenj.

B. Prosim, da bi mi to bolj pojasnili. Mislim sem doslej, da zadostuje, ako kdo po zgledu N-ovem v celi pridigi dela dve ali tri vrste kretenj.

A. Določiva najprej načelo, iz katerega vse izhaja. Čemu naj bodo kretnje? Ali ne zato, da izražajo misli in dušne občutke?

B. Mislim da.

A. Telesne kretnje torej slikovito predstavljajo misli naše duše.

B. Da

A. In ta podoba mora biti slična stvari, katero predstavlja. Živo in naravno nam mora pred oči postaviti govornikove misli in bistvo stvari, ki jih prednaša. Kakor znano, govornik ne sme iti tako daleč, da bi njegovo predstavljanje postalo prostaško in smešno.

B. Mislim, da imate prav; razumem vašo misel. Dovolite, da vas prekinem in vam pokažem, kako zelo pristanem na vsa izvajanja vaših načel. Po vašem mnenju mora govornik z živahno in naravno kretnjo označiti to, kar njegova beseda izraža le na slab način. Po vašem je že kretnja sama slika.

A. Brez dvoma. Toda iz tega pa čisto naravno sledi, da je za napravo dobre slike treba posnemati naravo; in to dela že narava samaposebi, ako se ji pusti prosta pot in ji umetnost ne dela nikake sile.

B. S tem soglašam.

A. Dobro. Ali je naravno, da delamo veliko kretenj, ako pripovedujemo kake preproste in mirne stvari?

B. Ne.

A. Torej se v javnem prednašanju pri takih stvareh ne sme delati nikakih kretenj ali le prav malo; treba je namreč pri tem posnemati naravo. Še več. So slučajji, v katerih svoje misli bolje izrazimo brez vseh kretenj. Mož, ki ga je pretresel kak občutek, obstane za trenutek nepremično, in ta način ginjenja bo v duši vseh poslušalcev pazljivost ohranil napeto.

B. Razumem, da se ti trenutki napetosti lepo prilegajo, ako so dobro izpeljani, in da morejo ganiti srca poslušalcev. Toda zdi se mi, da vi govornika obsojate v to-le: Pri javnem nastopu delaj le one kretnje, ki jih napravljamo v zasebnem občeivanju.

A. Oprostite! Pogled na veliko zbrano množico in važnost predmeta morata brez dvoma moža bolj razvneti, kakor pa ako je pri kakem navadnem pogovoru. Toda, tu in tam, pri javnem govoru in pri navadnem občeivanju, mora ostati naraven: njegovo telo se mora gibati, ako mu je beseda polna navdušenja, in telo mora biti mirno, ako beseda izraža le kaj nežnega in navadnega. Nič se mi ne zdi bolj odbijajoče in nespametno, kot mož, ki se muči, da bi pripovedoval le hladne in suhe stvari; medtem ko se on poti, meni zaradi njega kri ledeni. Pred nekoliko časom sem pri pridigi zaspal. Saj veste, da pri pridigi popoldne človeka spanec tako lahko premaga; zato so včasih pridigali le zjutraj med sv. mašo po evangeliju. Zdajci se zbudim in vidim, kako se pridigar nekam izredno obnaša; mislil sem, da je pri najvažnejšem delu svojega govora.

B. No, in kaj je bilo?

A. Oznanjal je svojim poslušalcem, da bo prihodnjo nedeljo govoril o pokori. Osupnila me je slovesnost, s katero je to pripovedoval, in gotovo bi se bil smejal, da me ni svetost kraja in opravila odvrnila od tega. Pri večini teh deklamatorjev je kretnja podobna njihovemu glasu: glas je neprestano monoton; na kretnji pa vidimo enoličnost, ki ni nič manj dolgočasna kot nenaravna; enoličnost, ki se protivi učinku, katerega bi smeli pričakovati od kretenj.

B. Vi priznavate, da je pri govorniku često premalo kretenj.

A. Ali je to kaj čudnega? Onih trenutkov, pri katerih je treba živahnosti, ne znajo izbrati. Upehajo se pri prednašanju navadnih stvari in potem morejo le slabo prednašati one, pri katerih je treba živahnih kretenj.

Govornikove kretnje naj bodo plemenite in preproste, brez neokretnosti, brez okornosti. Ako je pridigar v tem oziru nespreten, neroden, dela to na mnoge smešen vtis, druge pa odbija. Kdor je od narave prejel manj ročnosti za lepe kretnje, mora temu odpomoči s toliko pridnejšo vajo. Bodri naj ga spomin na Demostena, ki je po trudapolnih vajah postal

kralj govornikov. — Na prižnici tudi ne sme biti mesta za pretiranost v obnašanju in prisiljeno vedenje. »Nihil est odiosius affectatione«, pravi Kvintilian. »Bolje je,« pravi Segneri, »ako pridigarju manjka naravne prisrčnosti v kretnjah, kakor pa če se vede prisiljeno.« Neodpustljivo greši cerkveni govornik, ki pri govoru išče samega sebe, ki stremi po tem, da bi ga ljudje hvalili in občudovali. To je napaka ne le zoper sveto-resno namlogo cerkvenogovorniškega poklica, temveč tudi zoper umetnost zgovornosti.

Paziti mora pridigar na to, da bodo njegove kretnje lepe. Prva in najnavadnejša črta je ravna črta. Ta sicer kaže na red, stanovitnost in gotovost, toda prave lepote ji ne moremo pripisovati. Zato bi ne bilo lepo, ako bi komu gornji del roke visel tesno ob telesu, spodnjega bi se pa posluževal za gibljaje. Ravnotako bi ne izgledalo lepo, ako bi govornik imel roke v ravni črti široko razprostrte ali pa dvignjene visoko nad glavo. Še manj lepo, ako bi jih kot borilec metal tja in sem, kakor da hoče posnemati siksak-črte bliska. Najpopolnejša temeljna oblika lepega gibanja je krog, zlasti še ovalne in valovite črte. V elipsi se premikajo nebesna telesa; okroglo obliko imajo zvezde na nebu; listje in sadje na drevju, človekova glava, njegove oči in usta so okroglo-ovalna. Ta oblika je najlepša tudi za kretnje z rokami, dasiravno seveda v tem oziru ne smemo postaviti prestrogega merila.

Pri vsej mnogoličnosti in resničnosti pa mora biti premikanje rok in celega telesa primerno duhovniškemu dostojanstvu. Zato je kretenj pri cerkvenem govorniku po številu manj in so pri vsej živahnosti bolj umerjene, kakor se pa to dogaja v gledišču ali navadnem življenju. Cerkevni govornik lahko odkima v znamenje zanikanja, lahko skloni telo nazaj v izraz začudenja, toda ne sme se to zgoditi tako pogosto kot v občevanju s sebi enakimi, pa tudi ne s tako silo. Hoja k oltarju, obredi pri sv. maši morajo kazati resno, svečano in sveto razpoloženje duhovnikovo; prav isto velja glede kretenj na prižnici. »Niti oddaleč ne odgovarja dostojanstvu cerkvenega govornika in plemenitosti, s katero mora govoriti, ako ta in oni cerkveni govornik krči pesti in tolče ob prižnico, ako zre na poslušalce z divjim, tja in sem švigajočim pogledom ali celo s porogljivim smehljajem.« (Schilling, Die Kunst der äußeren Kanzelberedsamkeit.)

Pač redko smemo kretnje iz domačega življenja kratkoma prenesti na prižnico, ne da bi jih oplemenitili.

Kretnje morajo slednjč biti govornikovi osebnosti primerne.

Etnografija uči, da kaže vsak narod v svojem telesnoduševnem življenju glavni znak, ki ga loči od drugih. Imenujemo ga ljudski značaj. En narod se odlikuje bolj po znanosti,

drugi po zmislu za umetnost ali svoji čuvstvenosti. Ta je lahko mišljen, vihrav, brezskrben; drugega diči delavnost in značajnost.

Ravnotako kot vsak narod, ima tudi vsak človek svoj posebni glavni znak. Razlikuje se od drugih ljudi po potezah obraza, velikosti postave in vedenju, pa tudi po značaju, darovitosti in temperamentu. Loči se od drugih pa tudi v načinu, kako izraža svoje misli in čuvstva na zunaj. Ravno to slednje pride tukaj za nas v poštev.

Govornikovi osebnosti, ki jo določuje starost, temperament in stališče v človeški družbi, mora biti primerno prednašanje v vsej svoji celoti, tako v izgovarjavi kot kretnjah. Ako bi hotel mlad človek ognjevitega temperamenta posnemati kretnje po naravi mirnega človeka, bi izgledalo smešno. Pravtako, ako bi mlad mož govoril z glasom starčka ali ko bi star mož nastopil z ognjevito mladeniško živahnostjo. Med govorniki iste starosti in istega stanu je ta mirnega, tihega temperamenta, oni pa ima živahen, ognjevit temperament. Prvi nikdar ne sme položiti v svoje prednašanje ognja, toplote in živahnosti drugega; pravtako drugi ne sme posnemati prvega. Navadno menimo, da kaki visoki osebnosti ne pristoja ona gibčnost, ki se lahko prav lepo poda po stopnji nižjemu govorniku.

Vse to moramo imeti pred očmi, kadar hočemo posnemati tuje govornike.

(Dalje prihodnjič.)

Druga nedelja po binkoštih.

O izgovorih glede pogostnega prejemanja sv. obhajila.

Gospodove prilike ne razsvetlujejo le evangelijskih nauk, one marveč kažejo tudi hudobije sveta, ki nas odvrča od krščanskega življenja. Prav zato pa je evangelij primeren za vsa stoletja in njegove prilike nam kaj lepo predočujejo naše dolžnosti. Poglejmo n. pr. današnjo evangelijsko priliko in našli bomo v njej popisan svet, ki se z različnimi izgovori odteguje angelski mizi, pri kateri nam ponuja Gospod hrano, ki nam hasne za večno življenje. V obče nam je skoraj vedno dobro došlo povabilo na kako gostijo. Današnji evangelij pa nam pripoveduje o izgovorih, s katerimi so nekateri odklanjali povabilo na prav imenitno gostijo. Prvi izmed povabljenih se je izgovarjal, da mora poskusiti pet jarmov volov, drugi, da si mora ogledati pristavo, tretji pa pravi, da se je oženil in torej ne more priti. Angelska miza je tudi dandanes vsem kristjanom

pogrnjena, toda tudi dandanes jih je mnogo, ki se izgovarjajo z raznimi opravili in se vsled tega ne približajo angelski mizi.

Najbolj pogost izgovor je: »Nimam časa.« Kaj je na tem izgovoru? Sveta Cerkev, ki nas opominja, da izpolnjujemo svoje krščanske dolžnosti, s tem nikakor ne mara, da bi zanemarjali delo. Vedno bo ostalo res, da si moramo služiti svojega vsakdanjega kruha v potu svojega obraza. Zemlja sama od sebe rodi le trnje in osat. Ako pa hočemo, da bo rodila kruh, jo moramo namakati s potom svojega obraza.

Vendar pa je zopet res, da naša časna opravila in naše časne zadeve niso naša najvažnejša dolžnost. Cilja našega življenja ne smemo iskati tukaj na tem svetu, marveč v nebesih. Kdor pozabi na to velevažno resnico, ta jako neumno ravna. Kaj bi rekli o popotniku, ki se prav nič ne zmeni za cilj svojega popotovanja, je marveč zadovoljen, kjerkoli mu je prijetno in se ne zmeni za to, da bi nadaljeval svojo pot. Vendar pa tak popotnik še lahko dospe do svojega cilja, akoravno morda z zamudo. Ako pa stojiš ob koncu svojega življenja, tedaj, ako nastopi smrt, ne moreš več popraviti, ako si zgrešil svoj cilj.

Naše najvažnejše in najbolj potrebne dolžnosti so zapopadene v besedah sv. pisma, ki pravi: »Boža se boj in izpolnjuj njegove zapovedi«. Vse, kar je časnega, je minljivo, kar pa meri na dušo, je neminljivo. Zato pa je tudi izmed vseh skrbi najvažnejša skrb za našo dušo. Jezus sam nas opominja: »Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo vam bo dodano!« Ako tedaj praviš, imam svoja opravila, za sv. zakramente pa nimam časa, ne pomisliš pri tem, da »prazno je delo brez blagoslova iz nebes«. Ne dá se tajiti, da se dandanes mnogo in pridno dela in da se radi dela in obilnih opravil zanemarjajo sv. zakramenti in služba božja. Ali je pa zavoljo tega blagostanje na svetu večje? Ne! Zakaj ne? Zato ker nam manjka božjega blagoslova.

Sv. Cerkev ti ne veleva zanemarjati stanovskih dolžnosti, ona ti ne ukazuje, da bi se pečal le z večnim življenjem in da bi z ozirom na telesno delo lenaril. Kar Cerkev od tebe zahteva, je to, da bi si vsaj enkrat v letu očistil svojo vest in se nasitil z angelskim kruhom in da bi posvečeval nedelje in praznike s tem, da se ogiblješ težkega telesnega dela in da bi se udeležil te dni službe božje. Kar ti pa Cerkev prav prisrčno in goreče v tvojo lastno in največjo korist priporoča, je pa to, da bi se večkrat med letom okrepečal s svetimi zakramenti. To se zlasti lahko zgodi ob nedeljah in praznikih, ko nimaš in ne smeš imeti drugih opravil.

Kako previden si, ako se gre za časno imetje ali pa časni dobiček. Ako posodiš n. pr. komu večjo vsoto denarja, kako previden si tedaj. Ti se zavaruješ, zahtevaš, da se dolg vknjiži, ali pa terjaš poročstva. Vse to je prav in pameten človek ti tega

ne bo zameril. Ali ti ne kaže biti prav tako opreznemu glede dušnih svojih zadev? Saj se tukaj ne gre za časen dobiček ali pa za časno zgubo, gre se marveč za tvoje duše večno srečo in blaženost. In za to tvojo večno srečo ti ni treba ne kapitala, ne zmožnosti, ne poroštva. Zadosti je, ako imaš dobro in trdno voljo, da z njo sezidaš poslopje svojega večnega zveličanja.

Prav besede: »Imam svoja opravila«, s katerimi izgovarjaš svojo mlačnost, obrni prav in reci: imam svoja opravila glede svoje duše, glede svoje večnosti, in ta opravila so najvažnejša, zato imajo prednost pred drugimi. Ako te hoče kdo odvrniti od službe božje, od sv. zakramentov, od dobrih del, tedaj reci: »Imam svoja opravila in ta morajo biti storjena«. Ne pustimo se zapeljati od sveta in raznih strasti, marveč ohranimo si pred očmi vedno svoj večni cilj. Edina skrb, ki terja vso našo pozornost, je skrb za neumrjočo našo dušo. Glede te skrbi veljajo besede Gospodove: »Le eno je potrebno«. Ako bomo za to eno res skrbeli z vsemi svojimi močmi, tedaj nam bodo tudi naša časna opravila šla bolje izpod rok in čutili bomo že tukaj na tem svetu predokus večne sreče.

Rev. Jos. Pollak.

Tretja nedelja po binkoštih.

Srce Jezusovo — rešitev sveta.

(Za praznik Srca Jezusovega, oziroma za nedeljo po prazniku.)

Pri Gospodu je usmiljenje in pri njem
obilno odrešenje. Ps. 129, 7.

Nekoč je sledila množica Gospodu v puščavo in je tri dni pri njem vztrajala, poslušajoč njegov božanski nauk. In tako vabljive in mile so bile njegove besede, da so ljudje pri tem pozabili na telesno hrano. Kristus je to zapazil in sočutno rekel: »Množica se mi smili, ker že tri dni nima ničesar jesti.« Zato je naredil čudež, da je nasitil z malo kruhi več kakor pet tisoč ljudi.

Množica se mi smili, je govoril nekdanj; zato je prišel iz nebes, da bi vse rešil. Množica se mi smili, govori še dandanes, ko ga navdaja isto hrepenenje: zveličati vse ljudi. In kakor trdi sv. Avguštin, zna Gospod v vsakem času dati ljudem tista sredstva in zdravila, ki so onemu času primerna. To dela tudi še dandanes.

Pred osemsto leti se je sv. Jederti prikazal apostol Janez. Svetnica ga vpraša, zakaj ni on, ki je slonel na Gospodovih prsih in bil učenec ljubezni in zapisal v svojem evangeliju o

prebodeni Gospodovi strani, ničesar omenil o ljubezni presvetege Srca. On pravi: »Jaz sem imel nalogo, pokazati odprto stran. Vso globokost in vso ljubezen Jezusovega Srca pokazati, pa je prihranjeno poslednjim časom zato, da bi takrat Gospod vžgal vsa mrzla človeška srca s plamenom in ognjem svoje ljubezni.«

Ravno tako se je izrazil Gospod blaženi Marjeti Alakok. Rekel ji je, da bo pobožnost njegovega Srca sredstvo, da bi pripeljalo človeštvo v poslednjih časih nazaj k Bogu. Zato se imenuje ta pobožnost sidro sedanjosti, up naših dni. Kakor se rešijo mornarji ob viharju na ta način, da spuste sidro v morje in ladja obstane, tako rabi sveta Cerkev to pobožnost v viharjih naših dneh. To pa lahko spoznamo tudi iz življenja svete Cerkve, ki ni nič drugega kakor posnetek življenja Kristusovega.

I. Ko je Gospod nasitil v puščavi 5000 ljudi, tedaj ga je ljudstvo občudovalo in hotelo postaviti za kralja. Pri tem pa so ljudje imeli samo sebične in svetne namene. Zato je prišla ura ločitve in odločitve. Drugi dan se je ljudstvo spet zbralo okrog Gospoda. Zveličar vidi njih namene in pravi: »Vi ste zopet prišli, ker ste bili včeraj nasičeni. Toda imam še drugi kruh. Ako kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj; in kruh, katerega bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta.« Judje so se tedaj začeli med seboj prepirati, rekoč: »Kako nam ta more dati svoje meso jesti?« Jezus pa ni preklical svojih besedi, temveč je iznova zatrdil z besedami: »Resnično, resnično vam povem: ako ne boste jedli mesa Sinú človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi. Ker moje meso je res jed in moja kri je res pijača.« Na te jasne besede so ga mnogi zapustili in dejali: »Ta govor je trd in kdo ga more poslušati?« Zveličar je sicer žalosten gledal za njimi, toda preklical ni svojih besedi, marveč se je še obrnil do svojih apostolov in jih vprašal: »Ali me hočete mar tudi vi zapustiti?« V imenu vseh je odgovoril apostol Peter: »Gospod, kam hočemo iti? Ti edini imaš besede večnega življenja in mi smo videli in spoznali, da si ti Kristus, Sin živega Boga!« S tem je hotel reči: mi sicer tega ne razumemo, a verujemo, ker si božji Sin. Tako so se nekateri ločili od Kristusa, drugi so mu zvesti ostali. Ta ločitev je postajala od dne do dne bolj jasna in odločna. O prihodnji veliki noči je postala ta ločitev odločilna, sovraštvo je prišlo do vrhunca: Judje so sklenili Jezusa umoriti; on pa je postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa sredi svojih učencev.

V življenju Kristusovem je predvpadobljeno življenje svete Cerkve. Zato najdemo iste dogodbe v njenem življenju. Po razrušenju svetovne rimske

države so se narodi trdno in zvesto oklenili svete Cerkve, ker samo ona je zanje skrbela, jih vodila k nramnosti in omiki in pospeševala njih časno srečo in blagostanje, vodila pa tudi v srečno večnost. Toda komaj so narodi samostojnejši postali, že so zapustili svojo dosedanjo voditeljico, obrnili so se od Cerkve in težili za posvetnim. Cesarji in knezi so hoteli celo usužnjiti sveto Cerkev in jo ponižati, da bi postala njih dekla. To se je zgodilo zlasti v 13. stoletju. Takrat je dosegel razpor med papežem in cesarjem svoj višek.

In, glejte, ravno v ta žalostni čas pa spada vpeljanje praznika presv. Rešnjega Telesa, praznika, ki vleče z magnetično silo naše duše kvišku k Bogu. Kdo pa bi mogel ostati tudi hladen in mrzel na ta prelepi praznik? Glejmo, kako gre Gospod, skrit v sveti hostiji, zmagoslavno skozi vrte, polja in vasi, po trgih in po mestih; gre po travnikih in polju; med z zastavami okrašenimi hišami, po razsvetljenih ulicah, po cestah s cveticami posutih; gre med tisoči svojih otrok, glasi se petje slavospevov, na uho udarja godba in zvonjenje, grme kanoi in strelj... In ko pri blagoslovu vse kleči na tleh, ali ne čutimo tedaj nove verske moči, navdušenja, gorečnosti, ali nismo prešinjeni nevidne pričujočnosti božje? Ali se ne vname naše srce v novi ljubezni do Kristusa, do njegove Cerkve in svete vere? Da, v resnici! Praznik sv. Rešnjega Telesa je glasno priznanje in javna izpoved naše vere, je silen in mogočen opomin do malomarnih in mlačnih, naj se vrnejo h Kristusu in Cerkvi in ob plamenu sv. Zakramenta vžgo svoja mrzla srca. Ta praznik je dan ločitve, dan, na katerega nekateri priznavajo ponižno vero v Jezusovo pričujočnost in v kraljestvo božje, drugi pa se v prevzetnosti ne brigajo za Kristusa, tabernakelj in Cerkev in iznova, kolikor morejo, zopet križajo Zveličarja.

II. Idimo v duhu dalje! Stopimo še enkrat v dvorano, kjer je postavil Jezus zakrament ljubezni. Apostoli sede na desnici in levici njegovi. Pa tudi med njimi se začne ločitev, prišla je zanje ura odločitve. Med njimi sedi eden, čigar pogled je mračen, obraz sovražen, obnašanje nemirno: to je Juda, ki bo v nekaj urah svojega Učenika in Gospoda prodal. Zadnjič ga še Jezus svari in zato pravi: »Eden izmed vas me bo izdal«. Apostoli se prestrašijo in začudeni spogledujejo. Najbliže Gospodu pa sedi učenec ljubezni in sloni na njegovih prsih. Temu pomigne Peter, naj popraša, koga meni. In Janez se nagne in vpraša tiho: »Gospod, kdo je?« Jezus odgovori: »Oni, kateremu bom podal pomočeni kruh.« In pomočil je kruh in ga podal Judu. Ko je ta pokusil kruh, je šel satan vanj. Zapustil je dvorano, ločil se od Gospoda, zapustil rešenje...

Premislimo pri tem natančneje vse okoliščine. Le z ozirrom na izdajstvo Judeževo pripoveduje evangelist odlikovanje Janezovo pred ostalimi apostoli. Primerjajmo ta dva moža!

Eden ves zaverovan v svet, še vpricho najsvetejšega Učenika misli samo na svoj dobiček; drugi misli le na Boga, na večno zveličanje. Enega žene v obup prebridka zavest, da je pretil nedolžno kri; drugi stoji pod križem, gleda teči Jezusovo kri; vname se v ljubezni do njega in je pripravljen zanj preliti svojo lastno kri.

V življenju Kristusovem je predvpodobljeno življenje svete Cerkve. Zato vidimo v sveti Cerkvi nasproti ravnanju Judeževemu ravnanje in življenje po zgledu sv. Janeza; odpadnike Judeževe in učence Janezove. To se je zgodilo v 16. stoletju, v času, ko je odpadlo pol Evrope od Kristusa in njegove ljubezni.

Protestantizem je zavrnil staro katoliško vero o nezmotljivo učeči Cerkvi in postavil novo načelo o prostem razlaganju sv. pisma, po katerem naj vsakdo sam razlaga božjo besedo, kakor se mu zdi. Nastala je silna zmešnjava, da je že l. 1525. Luter pisal: »Skoro je že toliko ver, kolikor je glav.« Protestantizem je utajil največje dokaze božje ljubezni, to so zakramenti in daritev svete maše. Po novi veri Jezus več ne biva v tabernakljih, se več ne daruje na oltarjih. Odpravili so zakrament sv. pokore, ta čudoviti izraz in dokaz usmiljene in odpuščajoče božje ljubezni. Jezus je bil izdan in prodan za 30 srebrnikov, izdan za ceno prostosti in nebrzdanosti v mišljenju in dejanju. Kje pa najdemo v tem času učence Janezove, učence Kristusove? V nobenem stoletju ne vidimo toliko nadnaravnih prikazni kot v 16.; nobeno stoletje nima toliko gorečih svetnikov kot 16. Mislimo samo na sv. Karla Boromeja, Pija V., Filipa Nerijskega, Frančiška Ksaverijskega, Fr. Borgijskega, Ignacijevskega, Terezijevskega! Kaj je samo sv. Ignacij s svojim redom in tovariši storil in izvršil za Kristusa in sveto Cerkve, za poživljenje svete vere.

Na praznik Marijinega Vnebovzeta leta 1534. je zapustilo sedem mož pariško mesto in poromalo tiho na bližnji grič, Montmartre — mučeniška gora — imenovan. Nihče jih ni videl kakor vzhajajoča zarja. Ko stoje na vrhu, na z mučeniško krvjo namočenem kraju, dvignejo desnico in prisežejo. Kaj neki? Večno uboštvo, večno devištvo in večno pokorščino rimskemu papežu. In kdo so bili ti? Sv. Ignacij Lojolski in njegovi tovariši. Te je Bog odločil poslati v razdvojeni in razdejeni svet. Ti so kmalu dobili novih tovarišev in družba Jezusova se je razširjevala in postala in je še sedaj najmočnejša obramba katoliške Cerkve. V njenih vrstah najdemo najpogumnejše boritelje za kraljestvo božje, pa tudi najbolj goreče častilce presv. Srca.

III. Kristus je lahko postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa v trenutku, ko so Judje njegovo smrt sklenili, lahko je ustanovil učenstvo Janezovo, ko ga je Juda izdal. Kaj pa je Jezus še lahko storil? Umreti, boste rekli. Da, toda to je moral, ko se je za nas prostovoljno daroval nebeškemu Očetu. Kaj je

lahko še storil? Odprl je svojo desno stran s sulico nekega vojaka. To je še lahko storil, to je tudi izvršil, da lahko reče: »Kaj bi bil za vas še storil in nisem storil?«

V življenju Kristusovem je predvpodobljeno življenje sv. Cerkve. Zato tudi najdemo in moramo najti v Cerkvi ta največji dokaz ljubezni. Kakor pa se je ta dokaz dogodil v poslednjem trenutku Kristusovega življenja, tako moramo iskati in tudi najdemo ta posnetek v zadnjih časih sv. Cerkve.

Nihče ne ve poslednjega dne sveta. To je očitno samo Bogu. Tudi mi ne moremo in ne smemo biti preroki. Toda vse na svetu kaže, da gremo nasproti poslednjim časom. Hujše in globokejše bi težko še padlo človeštvo kakor je sedaj. Ljubezen in nrvnost je skoro popolnoma izginila s sveta. Svet se vrača s svojo nečistostjo, brezverstvom, krivicami in nebrzdanostjo v staro paganstvo. Sv. Cerkev, ki se je morala boriti že za vse člene apostolske vere, se mora zdaj boriti za zadnja dva člena: verujem v vstajenje mesa in večno življenje. Ljudje predrzno taje vsako posmrtno življenje, taje neumrljivo dušo in večnost. Gre samo še za to, da bi nevero razširili tudi med ljudstvom. In kako naglo to gre. Vse nove iznajdbe služijo v to, zato se nevera tako naglo širi. Par in elektrika v zvezi s tiskom neprestano deluje, da veže ljudi, da misli enega razširja med druge. Zato vidimo, kako se svet vedno bolj in bolj loči v dva tabora: v Kristusovo in satanovo; tu Kristusa ljubeči, tam odpadniki.

Ali ni mar Bog tudi za te čase preskrbel? Da, On je odprl za te čase svoje Srce. Kakor je bilo prebodenje tega Srca poslednje dejanje v Kristusovem življenju, tako je tudi razodetje tega Srca, njegove ljubezni in milosti, poslednji napor, s katerim hoče še Bog svet rešiti, če se rešiti hoče. To je Noetova barka, v katero se lahko zatečemo. Srce je odprto, pribežimo vanj! Iz nježa teče kri in voda: očistimo se z vodo, okrepimo s krvjo! Ljubezen za ljubezen, zvestoba za zvestobo! Zato pa kličimo k njemu: »Tvoji smo in tvoji hočemo biti!« Amen.

Fr. K.

Cetrta nedelja po binkoštih.

Trpljenje — ne le kazen, ampak tudi dobrota božja.¹

Današnji list sv. Pavla (Rimlj. 8, 18—23) nam priča, da življenje kristjana ni praznik, ampak delavnik poln trpljenja in bridkosti. Vendar pa naj to kristjana ne oplašiš; ravno nasprotno: misel na trpljenje naj mu vzbuja veselo upanje na nebesa. Iste misli nam vzbujajo tudi druge molitve, ki jih molimo duhovniki na današnjo nedeljo v brevirju in pri sv. maši. Zato bo pač umestno, če tudi vam izpregovorimo nekoliko o trpljenju, in to tem bolj, ker živimo sredi velikega trpljenja, ki nam večkrat vzbuja vprašanja: odkod in zakaj toliko trpljenja na svetu, odkod in zakaj trpljenje tudi potem, ko nas je Bog odrešil, odkod trpljenje tudi pri dobrih, pravičnih, svetih kristjanih. In ko bomo nekoliko razmislili v naslednjem ta vprašanja, tedaj bomo spoznali, da moramo tudi mi edino po poti trpljenja v nebeško veselje, in videli bomo, da trpljenje ni le kazen, ampak tudi dobrota božja do nas.

Že modri Sirah je dejal: »Veliko težav je prisojenih vsem ljudem in težak jarem leži nad Adamovimi otroki od dne njih rojstva do dne njih pokopa v mater vseh ljudi« in vsakdanja izkušnja nam priča, kako resnične so te besede. Vprašanje je le, odkod ta težak jarem nad Adamovimi otroki? In prvi odgovor, ki nam ga daje sveta vera, se glasi: Trpljenje je posledica izvirnega greha.

Nad vse srečen je bil prvi človek v raj. Ni bilo boleznin in bolečin in nadlog, ne lakote, ne žeje, ne vročine, ne mraza, ne žalosti, ne utrujenosti, ne zavisti in sovraštva in tudi ne smrti. V najlepšem soglasju sta živela človek in božja narava. Sama mu je dajala vsega, česar je potreboval. Saj pravi sveto pismo: »Vzel je Gospod Bog človeka in ga je postavil v raj veselja, da bi ga obdeloval in varoval« sebi v veselje. Toda prišlo je drugače. Prvotni božji načrt je prekrizala prosta volja človeška. Človek je storil greh in z grehom je prišlo prokletstvo na človeka samega pa tudi na vse stvarstvo. Bog je govoril: »Bodi prokleta zemlja v tvojem delu, v trudu se boš od nje živil vse dni svojega življenja. Trnje in osat ti bo rodila in zelišča polja boš jedel. V potu svojega obraza boš jedel svoj

¹ Tvarina se porabi lahko tudi za dva govora: I. K a z e n (izvirni greh, osebni greh), II. d o b r o t a (kazipot proti nebesom, vir zaslug) ali še celo III. govor: Kako prenašajmo trpljenje (duh spokornosti, vdanost v voljo božjo). Prim. tudi knjižico: Vojska in mir. Misli selskega modrijana. Ljubljana 1917.

kruh, dokler se ne povrneš v zemljo, iz katere si vzet,« in tedaj je začelo vse stvarstvo vzdihovati kakor v porodnih bolečinah. Od tedaj so na svetu pokrajine, pokrite z večnim snegom in ledom, pa tudi pokrajine, izsušene od prevelike solčne toplote. Od tedaj so zadobili toča in sneg in mraz svoj pogubonosni vpliv. Od tedaj je sovraštvo med človekom in živalmi, pa tudi v živalstvu samem. Od tedaj je postalo delo nekaj mukapolnega, tedaj se je pridružila Adamovim otrokom bolečina in beda, trpljenje in smrt. »Plačilo za greh je namreč smrt,« pravi sv. Pavel. Tudi je postal človek suženj svojih strasti in s strastmi je zavladalo sovraštvo in prepir, vojska in uboj. Seveda je Bog v svoji neskončni usmiljenosti omilil posledice izvirnega greha. Svojega lastnega Sina je dal, da ne bi bil nihče, ki vanj veruje, pogubljen, ampak ima večno življenje. In Sin božji je s svojo molitvijo, s svojimi zakramenti, s svojo Cerkvijo posvetil zopet vse naše po izvirnem grehu omadeževano življenje. Po njegovi volji naj bi bil zopet Bog vse v vsem. In še več, celo trpel je in umrl, da bi nas oprostil in nam olajšal pezo izvirnega greha. Komu bo še težko trpljenje, če vidi trpečega najlepšega in najljubeznivejšega izmed vseh človeških otrok, »ki je čez vse Bog hvaljen na veke«? Komu ne bo marveč sladko z njim trpeti, če treba z njim umreti?

Trpljenje je torej žalostna dedščina izvirnega greha. Toda to ni še vse. Skoro vedno ga moramo smatrati tudi kot ka za en za svoje osebne grehe. Kar je namreč Bog govoril neštetokrat izraelskemu ljudstvu v stari zavezi, isto velja tudi danes, namreč (Deut. 6.): »Ako pa nočeš poslušati glasu svojega Gospoda, da bi ohranil in izpolnjeval vse njegove zapovedi in šege . . . , poslal ti bo Gospod lakoto in pomanjkanje in nesrečo nad vsa tvoja dela, ki jih boš opravljal . . . Udaril te bo Gospod z uboštvom, z mrzlico in z mrazom, z vročino in sušo in strupenim hlipom in z rjo ter te bo preganjal, dokler ne pogineš . . . Nebo, ki je nad teboj, bo bronasto, in zemlja, ki po nji hodiš, železna . . . Veliko semena boš posejal v zemljo, pa le malo boš pridelal, zakaj kobilice bodo vse požrle. Vinograd boš zasadil in okopal, vina pa ne boš pil in nič ne boš iz njega bral, zakaj črv ga bo pokončal. Oljke boš imel po vseh svojih mejah, pa se ne boš mazilil z oljem, zakaj posušile se bodo in konec vzele. Sinove in hčere boš redil, pa se jih ne boš veselil, zakaj v sužnjost bodo odpeljani. Ženo boš vzel, pa ti ne bo zvesta. Hišo boš zidal, pa ne boš v nji prebival. Vinograd boš zasadil, pa ga ne boš obtrgal. Tvoj vol bo zaklan vpricho tebe, pa ne boš jedel od njega. Tvoj osel ti bo vzet izpred oči, pa ti ga ne bodo dali nazaj. Tvoje ovce bodo razdali sovražnikom, pa ga ne bo, ki bi ti pomagal. Tujec, ki s teboj v deželi prebiva, se bo nad te povzdignil in bo višji, ti pa boš padel in boš nižji. In malo število vas bo ostalo, ko vas je bilo poprej ko zvezd na

nebu obilno, ker nisi poslušal glasu Gospoda, svojega Boga.« In kar je Bog zažugal z besedami, to je potrdil z zgledi v novi in stari zavezi. Izraelci godrnjajo zoper Boga in Mozesa, pregrešijo se, a Bog jim v kazen pošlje strupene kače. Egiptovski kralj Faraon noče izpolniti volje božje in kazen za kaznijo pride nad deželo. Manase, judovski kralj, pozabi pravega Boga, stori mnogo hudega ter zapelje ljudstva v malikovanje, a Bog pripusti, da ga napadejo Asirci in odpelejo vklenjenega v Babilon. In v novi zavezi! Predaleč bi prišli, če bi vam hotel naštevati podrobneje zglede (glej n. pr. Ludwig von Granada: Die Lenkerin der Sünder, 1906, str. 287—288). Poglejmo le v sosednje mesto G. Nočem sicer na nikogar metati kamenja, ker vem, da smo vsi grešniki, toda če človek gleda sedanje razdejanje, pa se spomni, da je stalo pred vojsko pisano, da so ljudje v tem mestu in v okolici eno samo nedeljo, torej v Gospodu posvečenem času, zapili in zaplesali 300.000 kron, potem si lahko ustvari sodbo, ne da bi se mu kdo posmehoval, če obenem bere peto Mozesovo knjigo.

Trpljenje pa ni samo kazen za osebne grehe, ampak večkrat naravnost s a d g r e h a. Koliko bolezní in revščine, prepira in sovraštva povzroči lahkomišljeno življenje, kot se kaže v nečistvovanju, pijančevanju in skrunjenju Gospodovih dni. Prav ima v tem oziru nekdo, ki pravi: »Pravijo, da je na svetu vse narobe, toda na svetu bi bilo vse prav, samo če bi mi hodili prav. Bog nam odvzame, kar je njegovo in ne naše.«

Pa pojdimo dalje! Videli smo, kako ima trpljenje, ker je kazen za greh, nekaj trpkega v sebi. Trpljenje pa ni le grenko, ampak tudi sladko zdravilo. Trpljenje nam je namreč k a ž i p o t p r o t i n e b e s o m. Sicer se kot kristjani živo zavedamo, da nimamo na zemlji stalnega bivališča, ampak iščemo prihodnjega. Ta svet nam je samo bolnišnica, v kateri se zdravimo svojih dušnih bolezni, samo bojno polje, na katerem bijemo boj za večno zmagó, samo predvečer večnega praznika, samo solzna dolina, iz katere potujemo proti večni domovini. A žal, da se nam večkrat zgodi kot popotniku, ki hiti proti svojemu domu. Sicer ve, da gre domov, pa pot je še dolga, korak mu je truden, v grlu ga duši žeja. A glej, ob poti se mu odpira prijetna dolina, hladna senca ga vabi, žeja ga žene k studentu, a mesto da bi se popotnik le nekoliko okrepčal in nadaljeval svojo pot, se predolgo zamudi in vedno bolj oddalji od svojega cilja. Podobno je tudi z nami. Mesto da bi na zemeljski poti, ki nas vodi proti nebesom, le po pameti uživali veselje, ki nam ga svet ponuja, se prerado zgodi, da se popolnoma zaverovamo v posvetno veselje. Mesto da bi iskali v nebesih svoje domačije, pa jo iščemo na zemlji. A glej! Tu pa se zopet pokaže usmiljenje in ljubezen božja. Bog pošlje človeku trpljenje in trpljenje ga zopet vzdrami. Trpljenje mu zagreni posvetno veselje, s silo

mu raztrga vezi, s katerimi je bil prikovan na to borno zemljo, zopet mu dvigne pogled k Bogu, zopet vzbudi hrepenenje po nebesih. Kar ni mogla doseči božja dobrota, dosegla je božja ostrost. Lep zgled takega spreobrnjenja nam je podal Jezus v priliki o izgubljenem sinu. Dokler je imel denar, je dobro jedel in pil in razuzdano živel, ni pa mislil na svojega Očeta. Ko pa ga je začela lakota hudo stiskati, ko ni imel niti otrobov, s katerimi bi nasitil svoj lačni želodec, tedaj je dejal: »Vzdignil se bom in pojdem k svojemu Očetu.« Enako je tudi David vzdihnil, ko se je preganjan od lastnega sina potikal po puščavi: »Za mene je dobro, da si me ponižal, da se učim tvoje postave.«

Da, trpljenje dvigne človeka k Bogu. Pa to še ni vse. S tem, da ga dvigne k Bogu, ga tudi očisti greha in utrdi v čednosti. Kar je namreč dleto za kamen, kar je ogenj za zlato, kar je sol za meso, kar je brana za njivo, kar je mlačev za žito, kar je nož za vinsko trto, to je trpljenje za človeka. Brana odstrani plevel, da more njiva roditi, mlačev odstrani pleve, da je žito čisto, nož obreže trto, da more pognati, trpljenje pa v človeku odstrani vse bolesterne kali in izmije vse madeže. Pa ne le to! Trpljenje ga utrdi tudi v čednosti. O koliko prave ponižnosti in vdanosti, koliko sočutja in prave ljubezni do bližnjega se pokaže ravno v trpljenju. »Kakor se zvezde le ponoči svetijo in podnevi so skrite, ravno tako se krepost v nesreči pokaže, katere v sreči videti ni« (sv. Bernard). Zato pravi torej po vsej pravici neki nabožen pisatelj: »Najhitrejša žival, ki človeka privede do popolnosti, je trpljenje.«

Končno pa nam trpljenje ni le šola popolnosti, ampak tudi bogat vir za slug. Res, če bi trpljenje bilo le kazen za greh, potem bi se človek lahko upravičeno vpraševal: Zakaj pa trpijo tudi nedolžni? Zakaj trpijo največkrat najbolj tudi taki, ki so Bogu najbolj vdani? Tu pa nam zopet priskoči na pomoč sveta vera in nam daje tako lep, tako tolažljiv odgovor.

Spomnimo se v ta namen žalostne Matere božje. Kdo na svetu je kdaj več trpel, kot je trpela ona? Saj jo imenuje sveta Cerkev sama, ki je v svojih trditvah, razsvetljena od Sv. Duha, nezmotljiva, naravnost Kraljico mučencev. Saj je prestala vse bolečine, ki jih je Kristus prestal na svojem telesu, na duhoven način v svojem srcu. Saj ji je meč bolečin presunil srce in njena bolečina je bila velika in grenka kot morje. A vendar je bila Marija najsvetejša, svetejša od vseh angelov in svetnikov, in zato tudi najljubša Bogu. Zakaj je torej Bog pripustil in naravnost hotel, da je toliko trpela? Zato, ker je bilo trpljenje zanjo najbolje. Če bi namreč trpljenje ne bilo za Marijo dobrota, potem bi morali reči, da ji je bilo za kazen. Toda Bog, ki tako zelo ljubi Marijo, je ne more tako hudo kaznovati. Torej ji trpljenje ni v kazen, ampak le cena še za večje plačilo: kakor je bila namreč v svojem trpljenju najbližja božjemu Sinu, tako mu

je tudi v slavi. Kakor presega po svojem trpljenju vse mučence, tako jih presega tudi po svojem plačilu, kakor presega solnce luno po svetlobi.

In glejte! Tam pri Mariji pod križem, pri Kraljici mučencev pa lahko črpamo tudi zase oni tolažilni nauk, da trpljenje ni samo posledica izvirnega greha, ni samo kazen za osebne grehe, ni samo sad storjenih grehov. Ne! Trpljenje nam je poleg pokore večkrat bogat vir premnogih zaslug. Kdor namreč trpi iz ljubezni do Boga-človeka, ta bo deležen sadov njegovega trpljenja, in čim bolj trpi, tem bolj bo deležen božje-človeškega zaslužnja. Z isto gotovostjo namreč, s katero se izpolnjujejo nad nami besede Kristusove: trpeli bodete, se bodo izpolnile besede: Veselili se bodete. Kot so zakramenti vir milosti, tako nam je tudi trpljenje vir milosti, milost pa je, ki nas približa Kristusu. Trpljenje nam je torej vsota za odkup nebes, zastava naše sreče, biser naše prihodnje krone, podlaga našega upanja. Kar imamo sedaj za nesrečo, to je pot do prave sreče, kar nam je v žalost, to nam bo v veselje. Zato pravi Kristus sam (Mat. 5, 10. 12): »Blagor zavoljo pravice preganjanim, ker njih je nebeško kraljestvo. Blagor vam, kadar vas bodo kleli in preganjali in vse hudo zoper vas lažnivo govorili zavoljo mene. Veselite se in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih.« Zato govori sv. Pavel (2. Kor. 12, 10): »Veselim se v svojih slabostih, v zasramovanju, v potrebah, v preganjanju, v stiskah za Kristusa.« Zato vidimo apostole, kako (Dej. ap. 5, 41) »so šli veseli izpred zborov, ker so bili vredni spoznani zavoljo Jezusovega imena zasramovanje trpeti.« In isto kot pri apostolih, vidimo tudi v življenju svetnikov. Saj je znan izrek sv. Terezije: »Ali trpeti, ali umreti«, o blaženi Marjeti Alakok pa piše njen življenjepisec Bougand sledeče: »Hrepenenje po trpljenju in bolečini je bilo nenasitno. Rekla je, da bi rada živela do sodnjega dne, samo, če bi smela trpeti iz ljubezni do Boga; toda brez trpljenja se ji zdi tudi en sam dan neznosen. Dalje je trdila, da jo razjeda dvojna mrzlica, ki se ne dá olajšati, hrepenenje po evharistiji in po trpljenju, poniževanju, uničenju. Samo bolečina, zagotavlja zopet in zopet v svojih pismih, oslaja življenje.« Mučenci so prepevali vesele psalme v objemu divjih zveri in v dimu dušečega plamena, device in otroci gredo smrti naproti kot ljubljenu ženinu, smehljaje, žarečih oči, čudovito mirni. In kakor nekdanj, tako tudi dandanes. Za zgled so nam kristjani ob zadnjem preganjanju na Japonskem in grško unirani katolici na Ruskem.

O, naj bi bili njim podobni tudi mi v svojem trpljenju! Vedno imejmo pred očmi besede sv. Petra (1, Petr. 4, 12, 13): »Preljubi, nikar naj se vam čudno ne zdi v pekoči nadlogi, katera vam je za preizkušnjo, kakor da bi se vam kaj novega prigodilo; temveč veselite se, ker se udeležujete Kristusovega trp-

ljenja, da se bodete tudi v razodenju njegovega veličastva veselili in radovali.« Bodimo vedno pomneči, kar pravi sv. Jakob (1. 2): »V veliko veselje si štejte, moji bratje, kadar pridete v mnogotere preizkušnje.« Imejmo zlasti tedaj, kadar se nam zdi, da po nedolžnem trpimo ali vidimo druge po nedolžnem trpeti, pred očmi besede sv. pisma: »Kogar Bog ljubi, tega tepe« in nauk cerkvenih očetov, da je trpljenje očitvidno znamenje posebnih prijateljev in izvoljencev božjih.

In temu primerno uravnajmo svoje življenje!

Ker je trpljenje kazen za greh, zato ga obračajmo v spravo za svoje in tuje grehe. Obudimo večkrat dober namen, zlasti zjutraj: Naj bo Bogu v čast, za spreobrnjenje trdovratnih grešnikov, v pomoč vernim dušam v vicah.

Ker pa ni samo kazen za greh, ampak vir zaslug, zato bodimo Bogu naravnost hvaležni, in to svojo hvaležnost mu pokažimo ravno s tem, da res vdani v njegovo voljo prenašamo trpljenje. Pač smemo tožiti, tudi tolažbe iskati. Saj je celo Kristus iskal tolažbe, ko je molil: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil.« Toda da bi godrnjali zoper previdnost božjo, četudi se ne zavedamo posebnih pregreh, to se za kristjana ne spodobi. Recimo raje kot je Kristus dejal: »Oče, ako je mogoče, vzemi ta kelih, toda ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.« Saj vem, da pride večna sreča, da najdem pravo domovino, da bom užival neskončni nedeljski počitek; toda vse to bo šele onkraj groba. Pot pa, ki me pelje do tja, mora iti po volji božji skozi trnje in osat, skozi solzno dolino, skozi ozka vrata smrti. Zato hočem ostati zvest svojemu Bogu tudi v najhujšem trpljenju, podobno vojaku, ki zvesto služi svojemu kralju ne le v mirnih, ampak tudi v žalostnih časih, ne le v veselih, ampak tudi v bojnih urah. Nanj hočem zaupati, od Njega pričakujem potrebne pomoči, in ko bo ob zadnji uri sila največja, tedaj bo tudi božja pomoč najbližja. V slavi bom zagledal Jezusa in Marijo, ki sta na svetu največ trpela, in tudi jaz veselo zaklical: »Trpljenje sedanjih dni se ne da primerjati prihodnji slavi, ki bo razodeta nad nami.« Amen.

Ivan Filipič.

Peta nedelja po binkoštih.

1. Za sveto treznost.

Govor za nedeljo 23. junija — kot praznik družbe treznosti.

V teku cerkvenega leta imamo nekaj godov, ki jih po vnanje sicer ne obhajamo praznično, ki jih pa Cerkev vendar sama zase na tihem obhaja kot največje praznike. Take vrste

praznik je Jezusovo Srce, ki ni zapovedan praznik, a se v cerkvenih molitvah in pri sv. maši obhaja kot praznik 1. reda. Tak praznik pa je tudi rojstvo sv. Janeza Krstnika. Tudi tega obhaja Cerkev kot praznik prve vrste, dasi za ljudstvo ni zapovedan praznik. God sv. Janeza Krstnika ima, kakor veliki prazniki, celo svojo vigilijo (predpraznik). Včeraj smo imeli njegovo vigilijo, jutri obhajamo pa njegov praznik. Zato je prav, če se danes malo pomudimo pri sv. Krstniku in pri tem, kar je ž njim v zvezi.

Upravičeno je, da sv. Janeza častimo kot največjega svetnika, saj ga v litanijah imenujemo med vsemi svetniki na prvem mestu; sama večna Resnica, naš Zveličar, ga je pa imenoval »največjega od žena rojenih« (Luka 7, 28). Janeza Krstnika štejemo — dasi je živel nedolžno od rojstva — med spokornike, in sicer med največje spokornike vseh časov. Naš Zveličar Jezus Kristus je živel redno vzorno življenje, Janez Krstnik pa nekoliko izredno življenje. Jezus je vino pil, seveda gotovo le prav po malem, Janez ga pa ni pil. Ako pa je Jezus Janeza tako močno pohvalil, da ga bolj ni mogel, je gotovo, da mu je bila Janezova spokornost in zdržnost všeč. — Da je bila Bogu Janezova zdržnost po volji, in sicer zelo po volji, se pa jasno vidi tudi iz tega, ker je po naročilu božjem angel Gabrijel njegovemu očetu Cahariju pred njegovim rojstvom izrečno in z nekim posebnim poudarkom napovedal: »Vina in opojne pijače ne bo pil.« (Luka 1, 15.)

Ker je tedaj Janez Krstnik tako odličen mož in izrečen zdržnik od opojnih pijač, zato ga častimo splošno kot zavetnika ali patrona svete treznosti in zdržnosti. Sicer sv. Janez Krstnik ni edini svetnik, ki opojnih pijač ni pil, marveč je teh svetnikov dolga vrsta, in sicer zelo odličnih svetnikov, a sv. Janez je najodličnejši. Zato nam je in ostane on vzor in patron svete treznosti.

V teh naših dneh, v katerih živimo, je zopet potrebno, da si ta vzor v spomin pokličemo in predočimo.

Odkar je vojska, je pijančevanje nekoliko ponehalo. Kajti deloma pijače ni bilo, deloma pa je bila zelo draga. A zadnje čase opazamo, da so ljudje začeli zopet bolj piti, da, celo hujše piti, kakor so pred vojsko.

To je v zvezi s splošno razuzdanostjo in razbrzdanostjo, ki je zavladala med ljudstvom in narašča vedno bolj, čim dalj traja vojska. Kjer je pa razbrzdanost, je navadno tudi pijača. Pijača, ples, nečimernost in nečistost — to je zavladalo, da je strah in groza. S tem se hočejo menda tolažiti za bridkosti vojske. Saj bi jim tolažbe radi privoščili, a v grehu in razuzda-

nosti ni tolažbe. »Grešniki nimajo miru.« Zato tudi pravega veselja ne, čeprav se nekoliko omamijo.

Neverjetno je, kako velike vsote ljudje izdajajo za pijačo. Vino je zdaj po 7 in 8 kron. A to jih ne zadržuje, da bi si ga ne privoščili čez mero. Saj denarja je dosti! Pijejo moški, ki delajo dobre kupčije; a kar je še grje: pijejo tudi mnoge ženske, ki prejemajo podporo za svoje može in sinove, ki so v vojski.

Ko bi stopil sv. Janez Krstnik med nas, bi zagrmel nad nami, kakor je svoj čas nad Judi: »Gadja zalega, kdo vam je rekel, bežati pred prihodnjo jezo?! Storite vreden sad pokore! Sekira je že na drevo nastavljena. Vsako drevo, ki ne stori vrednega sadu, bo posekano in v ogenj vrženo!« (Luka 3, 7—9.)

Gadja zalega! — trde besede iz ust svetnika! Pa nič manj trdo se ni izrazil ob drugi priliki naš Zveličar in prihodnji Sodnik: »Ako ne boste delali pokore, boste vsi pokončani.« To je beseda iz ust Večne Resnice, ki nas mora navdati z opravičenim strahom. Vsi boste pokončani, če ne boste delali pokore! Tako nam sam Bog pove z vso resnobo. Ali hočemo biti res pokončani? Ali ni pokončevanja že dosti v tej vojski? Ali ni Bog že dovolj razsrjen? Ali hočemo še bolj izzivati njegovo jezo? — Kaj bomo rekli na to?

Dvojno besedo rečem: 1. tistim, ki pijejo (čez mero), 2. tistim, ki ne pijejo, vsaj ne preveč.

1. Tistim, ki pijejo: Prosim vas, ne pozabite vendar, v kakšnih časih smo! »Je čas veselja in je čas žalovanja«, pravi sv. pismo. Vse ob svojem času. A če je tako, potem zdaj gotovo ni čas, da bi posebno veseljačili, razveseljevali se in svojemu veselju s pitjem duška dajali. Veseliti se z veselimi, žalovati z žalostnimi, je lepo krščansko pravilo. Zdaj se pač ne moremo mnogo veseliti z veselimi, ko vlada povsod smrt, lije kri in teko solze. V takem času vsesplošne žalosti razveseljevati se, popivati, rajati in razgrajati, je zelo grdo, znamenje velike duševne trdobe in neobčutnosti za gorje bližnjega. — Kdor pa le zato pije, da bi se v tej veliki žalosti potolažil, ta sam sebe goljufa. Taka tolažba je slaba in kratka. Vojska traja že štiri leta. Kdor bi hotel to žalost v pijači utopiti, bi moral biti vedno pijan. S tem bi pa le sebe končal. Za par ur pa pozabiti to gorje — kaj pomaža? Ko se pa žalost vedno znova ponovi, kakor hitro se glava strezne! Pravo in trajno tolažbo daje le vera, upanje na večni mir pri Bogu, na večno plačilo, nebeške radosti, ki pridejo za to bridkostjo. »Če je kdo od vas žalosten, naj moli,« pravi sv. Jakob, a ne, naj — pije! Ne iščite torej tolažbe v pijači, s čimer bi le sebe goljufavali, marveč iščite jo pri Bogu, v ranah in bolečinah Jezusovih, pri Materi sedmerih žalosti! Tudi Jezusu so ponudili, preden so ga križali, vina z žolčem mešanega, da bi ga malo omamili. Jezus je pokusil, a ni hotel piti, hotel je trpeti pri popolni zavesti. Posne-

majmo ga in odrekajmo si tako napačno tolažbo! — Pa tudi zaraditega naj nikdo ne misli, da mora piti čez mero, ker ima dovolj denarja. Kako dolgo ga bo pa imel? Počakajte malo, po vojski bo druga! Državni dolgovi so velikanski in kdo jih bo plačal? Kdo drug kakor mi, državljani! Bati se je, da bo nastalo po vojski velikansko uboštvo. Draginja bo trajala dalje, a denarja ne bo. Mislite torej na to pravočasno in nikar brez potrebe izmetavati denarja!¹ — Sicer pa, kdor misli, da ima preveč denarja, naj nikar ne pozabi, da je tisto uro, ko on pije, na tisoče lačnih, ki si ne morejo privoščiti najpotrebnejšega, ker ne zmorejo visokih cen, ki se zdaj zahtevajo. Razen tega je nešteto drugih potreb... in kdor za kaj takega da, ga ne bo glava bolela in vest težila, marveč hladila in tolažila zavest, da je storil nekaj dobrega, kar mu bo še prav prišlo.

Kar pa velja o pitju vsem, velja še toliko bolj ženskam, ki pijejo za državno podporo. Kaka lahkomišelnost in razbrzdavnost! Mož se mora potikati tam širom sveta, stradati in prenašati vse gorje vojske, — žena bi pa doma veseljačila, popivala in norela! To je tem grje, ker je s pijačo pri ženi rado združeno še nekaj drugega. Katera se glede pijače kaj spozabi, se lahko spozabi še v neki drugi reči; že veste, v kateri... O takih ženah velja, kar pravi sv. Pavel o vdovah: »Razuzdana je živa — mrtva.« (1. Tim. 5.) Državna podpora je za potrebo, a ne za pijačo in drugo nepotrebno potrato. In katera podporo na ta način zapravlja, zasluži, da se ji podpora odtegne in bi bilo prav, da bi se naznanila gosposki. — Vem, da vse ne delate tako, marveč nasprotno: da velika večina podporo modro obrača, lepo živi in možu zvestobo zvesto hrani, a nobena ne sme biti taka!

Torej, nezmerniki, nehajte! Gadja zalega! Delajte pokoro, sekira je že na drevo nastavljena!

2. Kaj pa naj rečem tistim, ki ne pijejo, ali vsaj ne preveč? Ali nam sv. Janez Krstnik, njegov zgled in njegova pridiga k pokori niso nič mar? Kako da ne? Saj Janez ni bil zdržnik iz lastne potrebe, zato da bi se kaj preveč ne napil; delal je pokoro in zdrževal se pijače zato: 1. da bi sam imel večje zasluženje, 2. da bi drugim dal dober zgled in jih za seboj potegnil, 3. da bi zadostoval Bogu za grehe drugih. Prav iste razloge moramo imeti tudi mi, da si ne bomo privoščili pijače preveč ali da se popolnoma zdržimo.

1. Vsaka zdržnost, t. j. vse, česar se prijetnega zdržimo, koristi najprej nam samim. »Kdor bo zapustil očeta ali mater ali otroke ali polje ali dom ali karkoli... zaradi mene, bo dobil stoterno povrnjeno in bo prejel za to večno življenje,« je dejal Gospod. Kar velja o vsem, od česar se človek težko

¹ V vinorodnih krajih bo treba pač nekoliko drugače zasukati.

loči, velja tudi o pijači. Vprašam pa: Kdo bi ne dal rad od sebe suknje, če ve, da bo za eno suknjo dobil sto sukenj nazaj? Ali hiše, če bi dobil sto hiš nazaj? Ali soda vina, če bi dobil zanj nazaj sto sodov? Norec bi bil, če bi ne hotel napraviti take dobre kupčije. Kar je v časnem oziru modro, edino modro, zakaj bi ne bilo v dušnem oziru pametno? O, svet ima za norce tiste, ki nočejo sveta uživati; a to so le najbolj modri ljudje in najboljši kupčevalci. Bodimo tudi mi taki dobri trgovci, da si prigrujemo stokratno plačilo in sladkost cele večnosti!

2. Zakaj pa se je ravno pijače dobro zdržati? Vidite, očeta ali mater ali otroke, njive, polja in dom ni lahko zapustiti. Malo pijače — to pa ni taka težava. In če zapustimo očeta, mater ali otroke, v tem nas ne morejo drugi posnemati, vsaj le malo-kdo; glede pijače nas lahko posnemajo. In tisti, ki pijejo preveč in menijo, da brez pijače ne morejo živeti, potrebujejo takega dobrega zgleđa. Uživanja preželjnemu svetu je treba pokazati, da se brez tega da živeti. Prav je torej in hvalevredno, da se tudi z a r a d i d r u g i h pijače zdržujemo in skušamo s tem tudi druge od nje odvrniti, zlasti take, ki so v nevarnosti, da zaidejo v uživanju predaleč in morda v popolno pogubo. »Bratje, ako kdo vrne grešnika z njegove krive poti, naj ve, da je rešil njegovo dušo in pokrtil obilno število grehov.« (Jak. 5, 20.)

3. Pa če bi tudi nikogar ne spreobrnili, vendar B o g u veselje napravimo, če se zdržujemo v zadoščenje za žaljenje božje od strani drugih. Koliko se s pijančevanjem Bog žali, o tem bi se dalo govoriti dolgo. »Po množini mojih bolečin so tvoje tolažbe razveseljevale mojo dušo,« nam govori Gospod. Ali mu ne bomo hoteli tega veselja napraviti?

Po vsem tem vidimo jasno, kako koristno in potrebno je, da napovemo vojsko nezmernosti. Zdaj ni čas rajanja in popivanja. Tisti, ki so vdani nezmernosti, naj se premagujejo; a tisti, ki niso, naj jih v tej duhovni vojski podpirajo!

Sv. Janez Krstnik je patron družbe treznosti — ali kakor se tudi imenuje — »Svete vojske«. Sveta vojska zato, ker se s pijančevanjem prestopajo vse zapovedi božje. Če se torej borimo proti tej strasti, se borimo za same svete reči: za dostojno posvečevanje dni Gospodovih, ko se ravno s pijančevanjem najhujše onečaščujejo, za mir po družinah in dobro vzgojo otrok, ki vsled pijančevanja mož največ trpita, za dostojnost naših mož, za poštenje naših fantov, za čistost naših deklet, ki jim je alkohol najbolj nevaren, za izpolnjevanje vseh božjih zapovedi, pa tudi za časno srečo in blagostanje. Kdor želi dobro sebi in drugim, naj se pridruži tej sveti vojski!

Danes, na družbeni praznik, moramo našo zavezo, da se hočemo proti tej nesrečni strasti boriti, ponoviti (narediti). Pridite popoldne po litanijah v dvorano vsi, ki se hočete tej sveti

vojski pridružiti!¹ Pridite možje in fantje, kar vas je doma! Vaši tovariši v vojski nimajo najpotrebnejšega jesti; zdržite se vi vsaj nezmernosti! Posebno pridite in pridružite se vi, mladi fantje, ki še niste za v krvavo vojsko; za to sveto vojsko ste že sposobni. Če ne boste pili, mesto tega pa radi kaj dobrega brali, je upati, da boste dobri fantje; kdor pa bo začel ljubiti pijačo in gostilno, ne bo nič prida. Pridružite se tudi žene in dekleta; ženska vsled pijančevanja moških strašno trpi. Ženskemu spolu boste priborile lepšo usodo, ako boste pomagale pijančevanje zatreti. — Otroci pa morajo že itak biti vpisani v šoli.

Vsi želimo, da bi po teh krvavih letih zasijalo naši domovini lepši in srečnejši časi. Sreče in blagostanja pa ne more biti brez treznosti. Sveta treznost pa bo podlaga lepega krščanskega življenja in časnega blagostanja. Pripravljajmo tla že zdaj za to! Zato vsi v sveto vojsko za treznost našega naroda!

Sv. Janez Krstnik, prosí za nas! S svojim zgledom nas osrčuj, s svojo prošnjo podpiraj! Amen.

Janez Ev. Kalan.

2. O krščanski krotkosti.

Današnji sv. evangelij nas uči, da ni zadosti za večno zveličanje, ako bi kristjan samo svoja zunanja dejanja vravnal po božjih zapovedih. Farizeji so, kakor beremo v sv. pismu, gledali in polagali važnost samo na vnanjo pravičnost. S pretirano natančnostjo in vestnostjo so spolnjevali vnanje zapovedi in navade, a notranja čistost, posvečenje srca, pa jim ni bila mnogo mar. To vnanjo farizejsko pravičnost je večkrat karal, grajal božji Zveličar. A tudi v današnjem sv. evangeliju, kakor smo ravno slišali, graja Jezus farizejsko površnost, vnanjost in nas uči, da moramo gledati tudi na notranjo, srčno pravičnost, da moramo tudi svoja notranja dejanja, misli in želje vravnati po božjih zapovedih. Farizeji so učili, da božje zapovedi prepovedujejo samo vnanja grešna dejanja. Trdili so na primer, da V. božja zapoved prepoveduje samo, z vnanjim dejanjem sebi ali bližnjemu škodovati na duši in telesu. Po njihovem mnenju V. božja zapoved ni tudi prepovedala sovraštva, nevoščljivosti, jeze, sumnjivosti, zmerjanja, preklinjevanja. Kristus, učenik ljubezni, pa v današnjem sv. evangeliju zavrne to njihovo zmoto in jim pokaže, da je tudi jeza pred očmi božjimi huda grdobija in da se mora kaznovati. Zaradi tega je resna dolžnost vsakega kristjana, da se zdrži jeze in da kroti jezljivost, hudo nagljenje k jezi, da je do drugih krotak in prizanesljiv, kakor

¹ Zaveza se lahko ponovi tudi v cerkvi, na koncu pridige; a organizacija, ki je za uspeh nujno potrebna, se mora izvesti izven cerkve.

je tudi naš nebeški Oče do nas krotak in prizanesljiv. Namenil sem se danes, dragi v Gospodu, nekoliko spregovoriti o krotkosti. Vsled tega vam bodem pokazal: I. kaj je krotkost, II. komu je ta čednost potrebna in III. katera sredstva moramo rabiti, da postanemo sčasoma krotki, pohlevni.

I. Kaj je krotkost? Katekizem pravi: Krotkost je tista čednost, s katero premagujemo vse želje po maščevanju in krotimo krivično jezo in nevoljo. Slišali smo, kaj je krotkost. Sedaj tudi vemo, kdo je krotak, pohleven. Krotak, pohleven je oni, ki svojo jezo premaguje, če je razžaljen, in tudi ne goji želje po maščevanju. Krotak je tisti, ki ne povračuje hudega s hudim, ampak z dobrim. Pohleven je oni, ki ne ljubi kregov, ki ne dela preprirov, temveč rajši potrpi majhno krivico, kot da bi se jezil. Krotak je oni, ki svoje sovražnike ljubi, jim dobro dela, ki voljno prenaša slabosti drugih, ki z vsakim človekom spodobno, prijazno, ljubeznivo ravna. Krotak človek zapoveduje, pa brez srditosti; krotak človek kaznuje, pa iz ljubezni; krotak človek črti in srdi greh, pa brez zmerjanja in ne spravlja starih grehov zopet in zopet na dan. Če tudi kdo z obrekovanjem in opravljanjem krivice dela njegovemu dobremu imenu, se sicer za svoje dobro ime potegne, toda mirno. Potrpežljiv človek je vzvišen nad vse, naj ga zadene nesreča, ali naj ga užali bližnjik. »Razumnost moža se spozna po njegovi potrpežljivosti, in njegova čast je, iti mimo krivice« (Preg. 19, 11), pravi Sv. Duh.

II. Povedal sem vam, kaj je pohlevnost, krotkost in kdo je krotak, pohleven. Komu je pa krotkost potrebna? Kot kristjani, t. j. udje telesa Jezusovega, bi morali imeti na sebi vse krščanske čednosti. Besede Sv. Duha: »Bodite sveti, kakor sem jaz svet« (III. Mojz. 11, 44), veljajo vsakemu kristjanu. Vsakemu stanu pa je kaka čednost še posebno potrebna. Tako n. pr. je zakonskim potrebna zvestoba, staršem in predstojnikom je potrebna čuječnost nad podložnimi, otrokom in vsem podložnikom je potrebna pokorščina, puščavnik mora ljubiti samoto. A čednost, ki je potrebna vsem ljudem, je krotkost. Krotkost je tako potrebna puščavniku v njegovi samoti, kakor sodniku v njegovi sodni hiši. Potrebna je kmetu pri njegovem kmetksem delu, potrebna kralju na njegovem kraljevem prestolu. Potrebna je staršem in otrokom, gospodarjem in poslom, da, vsem ljudem je potrebna krotkost. Kjer ni krotkosti, pohlevnosti, tam je nemir, needinost, greh.

Dragi v Gospodu! Ko bi živeli med angeli, med katerimi ni needinosti, bi nam seveda ne trebalo krotkosti, pohlevnosti. Toda mi živimo med ljudmi, needinimi v mislih, željah, načelih. Iz toliko različnih mnenj izhaja naravno zopet needinost. Sedaj nas vznemirja, draži k jezi prevelika ostrom predstojnikov, sedaj nepokorščina podložnikov, nato krivica, ki se nam godi

od bližnjega, kdor torej ni krotak, bode pri takih razmerah vedno nemiren; kajti komaj se bode pomiril, ga bode kmalu zopet kaj drugega razdražilo, vznemirilo. Krotak kristjan se pa vedno zna prilagoditi raznim okolnostim, se malo zmeni za govoričenje hudobnih jezikov. Krotak človek je vedno mirnega srca. Krotkost je torej čednost, ki je potrebna vsem ljudem, posebno pa je še potrebna staršem, vzgojiteljem. Kdor hoče namreč druge dobro vzgajati, mora biti sam dobro vzgojen. Kdor hoče biti dober vzgojitelj, mora samega sebe krotiti, mora nad samim seboj gospodovati. In ravno krotkost uči krščanskega vzgojitelja, kako se mora človek vzgajati, kako mora nad samim seboj gospodovati, kako mora zatirati jezo in druga slaba nagnjenja. Oni vzgojitelj, ki ne zna krotiti svojega lastnega slabega nagnjenja, gotovo tudi ne bo znal svoje gojence prešiniti z duhom samozataje. Pa ne samo v tem oziru je krotkost velikega pomena za krščanskega vzgojitelja. Važna je krotkost tudi pri opominjevanju in svarjenju. Brez krotkosti so vsi opomini zastoj. Nekateri starši, vzgojitelji sicer menijo, da nič ne opravijo, ako neprestano ne vpijejo, ropotajo, zmerjajo, kaznujejo. Vsakdanja skušnja pa nas uči nasprotno. Uči nas, da oni vzgojitelji najmanj dosežejo pri vzgoji, katerih opominjevanje je podobno črnim oblakom, iz katerih neprestano grmi, bobni, treska. Jezljivi, jezi vdani starši imajo navadno najbolj razposajene otroke. Modri Sirah pravi: »Lažljivo (brezuspšno) je svarjenje jeznega zasramovalca.« (Sir. 19, 20.) Ne smete pa misliti, ljubi v Gospodu, da krotkost prepoveduje vsako kazen in zahteva odjenljivost in brezpogojno popustljivost. Ne! Le svarite, opominjajte, tudi kaznujte, pa vsekdar ljubeznivo! Le takim ljubeznivim opominom in kaznim je obljubil Bog svoj blagoslov.

Kako plodovito, uspešno, blagodejno je tako krotko in pohlevno ravnanje, nam je razvidno iz življenja sv. Frančiška Sal., ki je nenavaden zgled krščanske pohlevnosti, krotkosti. Prav s to čednostjo si je sv. Frančišek pridobil srca vseh, ki so prišli z njim v dotiko. S to čednostjo je pripeljal mnogobrojne grešnike na pot zveličanja. S to čednostjo je privedel 72.000 krivo-vercev, prevzetih nepopisnega sovraštva do sv. katoliške Cerkve, nazaj v naročje edino zveličavne Cerkve Kristusove. Prav zato je pa sv. Frančišek Sal. to čednost priporočal tudi drugim, rekoč: »Kdor hoče uspešno delovati v blagor človeških duš, mora svoji vnemi pridružiti tudi krotkost; zakaj gorečnost je lahko pogubna, če prestopi pravo mejo. Vztrajno ter neustrahšeno, toda pohlevno in krotko moramo zatirati in pobijati zmote, napake in grehe.«

Blagodejno pliva krotkost tudi na družinsko življenje. Brez krotkosti ni miru in edinosti, ni prave zadovoljnosti v družini. Pač res, kako bo vladal mir med togotnimi, nepotrpežljivimi, svojeglavnimi, prevzetnimi, opravljivimi ljudmi? Kako bo

vladal mir in sreča v hiši, kjer se nikdar ne sliši lepa in mirna beseda? Nasprotno pa kako so srečne one hiše, družine, kjer kraljuje, vlada krotkost? Sv. apostol Jakob piše: »Kdo je moder in razumen med vami? V krotki modrosti naj pokaže z lepim vedenjem svoja dela. Če pa imate grenko zavist in prepirljivost v svojih srcih, se nikar ne ponašajte in ne lažite zoper resnico. Taka modrost ne pride od zgoraj, marveč je posvetna, počutna, hudičeva. Kjer je zavist in prepir, tam je namreč nered in vse polno slabih del.« (Jak. 3, 13—16.) Res, dragi moji, ta čednost je nepopisljive vrednosti za časno in večno življenje, za zasebno in javno.

III. Pa krotkost ni samo vsakemu izmed nas nad vse potrebna čednost, ampak je tudi ona čednost, katero si zelo težko pridobimo. Zakaj ona zatira v nas ono strast, ki se največkrat zbudi v človeškem srcu. Le z mnogim zatajevanjem in premagovanjem si jo je mogoče pridobiti. Zavoljo tega pa ne smemo biti zbegani, češ, da si je ne moremo pridobiti. Poganski modrijan Sokrat je nekoč srečal nekega človeka, katerega je vljudno pozdravil. Toda ta človek se niti zmenil ni za Sokratov pozdrav. Ko so Sokratovi prijatelji o tem zvedeli, so mu prigovarjali, naj se maščuje nad onim človekom. Sokrat pa jim je odgovoril: »Mar se naj jezim nad bližnjikom zaradi tega, ker ni tako olikan kakor jaz?« Ob neki drugi priliki se je pripetilo, da so hudobni ljudje obrekovali skromnega in modrega Sokrata. Pa na vse obrekovanje ni drugega odgovoril kakor tole: »Ako sem res zakrivil, kar se govori o meni, mi bode to služilo v popoljšanje; če pa nisem nič zakrivil, potem se pa sploh ne govori o meni, ampak o kom drugem.« Dragi v Gospodu! Ako je bilo mogoče poganu Sokratu, da si je pridobil krotkost, pa ne bo mogoče nam, ki smo kristjani? Tudi nam, da, vsakemu izmed nas je mogoče, da si pridobimo krotkost. Rabiti moramo le primerne pripomočke, s pomočjo katerih si je že brezštevilno kristjanov pridobilo čednost srčne pohlevnosti.

Tak pripomoček je pred vsem ponižnost. Kdor se smatra za največjega grešnika, ki zasluži, da ga ves svet sovraži in zaničuje, bode brezdvomno krotak. Ponižnost je mati krotkosti. Drugi tak pripomoček, da si pridobimo čednost krotkosti, je misel, kako voljno in potrpežljivo prenaša ljubi Bog nas in naše slabosti. Kolikokrat in kako zelo smo razžalili Boga kljub temu, da so na nas neprestano rosile njegove dobrote? Kolikokrat smo se povrnili v svoje stare grehe in prelomili svoje dobre sklepe? A ljubi Bog nam kljub naši nehvaležnosti vedno prizanaša, in mi smo tako nepotrpežljivi z napakami svojega bližnjega! Z vsakim grehom smo razžalili svojega Stvarnika. A dobri Bog nam je vsekdar odpustil naše hudobije. Kaj pa naj mi storimo s svojim bližnjikom, kadar nas razžali, kadar nam stori kako krivico? Ali se naj vsekdar znosimo nad svojim bližnjikom,

kadar nam stori krivico? Krščanski oče, gospodar, kaj bi že ti bil vse storil, ako bi bili tvoji podložni tako zanemarjali tvoje zapovedi, kakor si ti lahkomišelnost zanemarjal in prelamljal zapovedi božje? To resnico večkrat prevdari in pridobil si boš sčasoma krotkosti!

Pa ne le Bog, ampak tudi ljudje imajo večkrat potrpljenje z našimi slabostmi. Le pomislimo, koliko slabih navad, pogrškov, slabosti, napak imamo na sebi, ki so drugim zoprne! A ljudje so kljub našim slabostim z nami potrpežljivi. Mi bi pa naj ne imeli nobenega potrpljenja s slabostmi svojega bližnjega? Radi vsake žaljive besede bi se naj togotili? Dragi v Kristus! Da si bomo pridobili toliko nam potrebno krotkost, spominimo se slednjč večkrat tudi krotkega Jezusa, ki nam kliče, kazoč na svoje božje srce: »Učite se od mene, ker sem krotak in iz srca ponižen in našli boste pokoj svojim dušam!« (Mat. 11, 29.) Ljubi Jezus nas pač po vsej pravici pozivlje k temu, da se učimo od njega krotkosti, pohlevnosti. Zakaj ni tako vzvišenega zgleda, vzora krotkosti, kakor je naš mili Zveličar. Kako pohlevno in krotko je prenašal slabosti, napake, pogrške svojih apostolov! Kako pohleven, krotak, ljubezniv je bil do svojih najhujših sovražnikov, farizejev in pismarjev, ki so ga povsod zalezovali in se trudili, vzeti mu pri ljudstvu ugled, veljavo! Ali jim je rekel kdaj kako žaljivo besedo? Ako jih je spomnil njihovega hudobnega početja, je storil to prijazno, krotko, ljubeznivo. Krotkost Jezusova, dragi v Gospodu, bodi nam vedno pred očmi. Posnemajmo njegovo krotkost in bodimo krotki, pohlevni, prijazni do onih, ki so nas razžalili, nam storili krivico! Kolika in kakšna razžaljenja je moral prenašati Jezus v svojem umrljivem življenju na zemlji! Koliko krivice so mu storili njegovi zoperniki! Hodil je po svoji domovini, deleč le dobrote. A v zahvalo je žel le nehvaležnost. Vsa zaničevanja, obrekovanja, trpinčenja, oskrunjevanja je povračeval le z dobrotami. Učite se od Jezusa krotkosti in ne izgovarjajte se, da vam vaša narava, vaše razmere, v katerih živite, ne dopuščajo, da bi se vadili v tej čednosti! S pomočjo Jezusove milosti je vse mogoče, da celo lahko. Zato je Jezus svoji zapovedi: »Učite se od mene, ker sem krotak in iz srca ponižen« (Mat. 11, 29), precej pristavil: »Moj jarem je namreč sladak in moje breme je lahko.« (Mat. 11, 30.) Dà, če bomo vzeli nase jarem Gospodov in če bomo posnemali njegovo krotkost, tedaj bo on nad nami izpolnil tudi obljubo, katero je pridejal prej navedenim besedam: »In boste našli pokoj svojim dušam.« (Mat. 11, 29.) Amen.

P. Dionizij Dušej.

Praznik sv. apostolov Petra in Pavla.

O pomenu rimskega papeštva.

Eden najvažnejših dogodkov v življenju sv. Petra je brezdvomno dogodek, o katerem nam pripoveduje današnji sveti evangelij. Ta dogodek je velevažen in pomenljiv za sv. Petra, kakor tudi za ves človeški rod. Na vprašanje: »Kdo, pravijo ljudje, da je Sin človekov« (Mat. 16, 13), edini Peter prav odgovori vprašajočemu Zveličarju, rekoč: »Ti si Kristus, Sin živega Boga.« (Mat. 16, 16.) Da poplača, zahvali Petra, ker je javno izpovedal svojo vero v njegovo božanstvo, obljubi Zveličar Petru, da ga bode postavil za poglavarja svoji Cerkvi, imenuje ga Petra — skalo, na katero misli sezidati svojo Cerkev. Obljubi mu tudi ključe nebeškega kraljestva, t. j. vrhovno oblast v svoji Cerkvi. Od tega dogodka v krajih Cezareje Filipove vidimo, da je Zveličar Petru posvečeval svojo največjo pozornost in skrb. S Petrom je Zveličar največkrat občeval, njega je največkrat poučeval. Za Petra je posebno molil, da bi on, sam zvest in v dobrem potrjen, potrjeval v dobrem tudi svoje sbrate. Po svojem vstajenju pa je dal božji Zveličar Petru zaradi njegove ponižnosti, iskrene ljubezni do svojega božjega Učenika vrhovno oblast čez vse vernike. Postavil ga je za glavarja svoji Cerkvi, njemu prvemu je izročil službo, katero je zajedno s svojo cerkvijo ustanovil. Ta služba bode trajala toliko časa, kakor Jezusova Cerkev. To službo, katero je on prvi izvrševal, sedaj izvršujejo rimski papeži, nasledniki sv. Petra. Iz povedanega torej sledi, da je papeštvo ustanovil sam Kristus, papeštvo je torej božja naredba, in sicer ena najvažnejša naredba božja na zemlji, vredna torej, da si nekoliko natančneje ogledamo njen pomen. Pa ni le koristno, ampak celo potrebno je, da zlasti današnje dni večkrat pomislimo, kaj je papeštvo. Zakaj dandanes se mnogo govori in piše zoper papeštvo. Zato mislim, da bode popolnoma prav, ako vam danes, ko praznujemo praznik svetih apostolov Petra in Pavla, spregovorim par besedi o papeštvu in vam pokažem, kolikega pomena je papeštvo: I. za sv. katoliško Cerkev in II. za ves človeški rod.

I. Papeštvo je brezdvomno najvišja čast na zemlji; zakaj papež je namestnik Kristusov na zemlji. Isto oblast, katero je imel in izvrševal Kristus, ima in izvršuje tudi papež, ki je pravi naslednik sv. Petra. Kraljeva in duhovska čast ga obseva; on je vrhovni poglavar katoliške Cerkve, broječe milijone in milijone vernih kristjanov, katere on vlada ter vodi, da se ohrani med njimi edinost, ki je prvi pogoj in temelj obstoja Je-

zusovega kraljestva na zemlji. Edinost je znak božanstva in je lastna vsem božjim delom. Edinost dela vsako reč lepo, dobro, edinost, vzajemnost je pogoj zadovoljnosti, blagostanja krščanskih družin in celih narodov. Red, vzajemnost, soglasje nas že z radostjo navdaja, če si jo tudi le v naravi ogledujemo. Brez te tolikanj imenitne lastnosti torej tudi sv. Cerkev ne more bivati. V Cerkvi mora biti edinost, edinost duha, edinost vere, Cerkev mora biti vsestransko edina. Kako je bila Jezusu edinost njegove Cerkve pri srcu, razvidimo iz njegove molitve, katero je on opravil za svojo Cerkev neposredno pred svojim bridkim trpljenjem, torej v najvažnejšem trenutku. On je molil: »(Prosim), da bodo vsi eno, kakor ti Oče v meni in jaz v tebi, da bodo tudi oni v naju eno.« (Jan. 17, 21.) Zares v edinosti je lepota in nepremagljiva moč sv. Cerkve.

Edina pa mora biti Cerkev le, ako ima neko osredje edinosti, in tako središče ji je preskrbel njen ustanovnik, Kristus, s tem, da ji je dal vidnega poglavarja, rimskega papeža. Brez rimskega papeža bi bila Jezusova Cerkev razcepljena v neštete krščanske občine brez vsake medsebojne zveze. Brez rimskega papeža bi tudi ne bilo one svetovne, vesoljne Cerkve, katero je hotel Jezus ustanoviti in jo je tudi ustanovil, bi ne bilo one Cerkve, ki bi naj polagoma zedinila po duhu in veri vse narode sveta. Brez te vnanje edinosti bi pa tudi ne bilo notranje. Zares, ko bi papeži ne vladali rimsko-katoliške Cerkve, bi že bila davno propadla, bi že bila davno izginila z zemeljskega površja. Tolikega pomena je torej papeštvo za katoliško Cerkev; papeštvo je res osredje njene edinosti. Papež je vsemu katoliškemu svetu znan kot glavar katoliške Cerkve. Njega se oklepajo škofje, predstojniki posameznih škofij; škofov se oklepajo duhovniki, teh pa verniki posameznih krščanskih srenj. Škofje, mašniki, verniki so pa združeni z istim središčem, vsi ti se oklepajo istega središča, rimskega papeža; kajti spoznavajo ga za svojega vrhovnega pastirja in namestnika Kristusovega. Vsi, škofje, duhovniki, verniki, poslušajo njegov glas in se pokorijo njegovim razsodbam in ukrepom. Na ta način ohranja sv. Cerkev edinost, notranjo in vnanjo, ohranja edinost, katero občudujejo celo neverniki in drugoverniki. A iz te edinosti, notranje in vnanje pa izvira cerkvi ona moč, zoper katero nobena sila ničesar ne premore.

II. Isti pomen, kakor za katoliško Cerkev, imajo papeži za vesoljni katoliški svet. Papeži oskrbujejo človeškemu rodu največje duhovne zaklade, papeštvo deli človeškemu rodu največje duhovne dobrote. O resničnosti te moje trditve se moramo prepričati tem bolj, čim manj se današnji svet zmeni za te duhovne dobrote. Najdražje in najljubše je v današnjih dneh ljudem časno imetje in uživanje časnih dobrin. Denar, bogastvo, to so zakladi, po katerih vse hrepeni, in v dosego teh zakladov

so pripravljene ljudje vse storiti, vse žrtvovati. Premnogim so dandanes veljavne le časne dobrine, to, kar diši po zlatu, srebru, duhovne dobrine pa, ki duha in srce osrečujejo, so jim brez vsake vrednosti; in vsakdo, ki se trudi za take duhovne dobrine, jim je neumnež, ali vsaj sanjač.

Predragi! Je pa li res skrb za sedanost, za minljivo bogastvo, naša najvišja, največja naloga? Kakor gotovo imamo neumrljivo dušo, kakor gotovo je duša več ko telo, tako gotovo so tudi duhovne dobrine imenitnejše od telesnih, časnih. Kakor gotovo sledi sedanjemu življenju večno življenje, tako gotovo imajo duhovne dobrine svete vere večjo vrednost ko časne. Brez teh duhovnih dobrin svete vere ne more noben vernik doseči svojega večnega namena. Delivec teh duhovnih zakladov svete vere je pa ravno rimski papež. Rimski papeži so imeli in še imajo veliko nalogo, da hranijo človeštvu te zaklade svete vere, mu jih delijo in branijo zoper napade nasprotnikov. To svojo visoko nalogo so rimski papeži vedno izborno vršili in jo še vršijo. Zaradi tega so si pa papeži tudi nabrali neprecenljivih zaslug za človeštvo. S sveto vero nam je dal Bog najdražji dar. Sveta vera namreč nam pomiri srce, sveta vera nas tolaži ob smrti, sveta vera nas napolnjuje s sladkim upanjem na večno plačilo. Da bi nam ta dar ohranili in posredovali, so si rimski papeži vedno prizadevali od sv. Petra do Benedikta XV.

S sovraštvom je dandanes svet prenapolnjen, prenasičen, prava krščanska ljubezen se skoraj več ali manj povsod pogreša. Iz groba sv. Petra v Rimu pa izvira in se razliva vsa stoletja po vsem krščanskem svetu ona sveta ljubezen, katere neusahljivi vrelec je Jezus odprl na Kalvariji. Tudi v največjih stiskah rimski papeži niso pozabili besed Jezusovih: »Pojdite po vsem svetu in oznanjajte evanĝelij vsej stvari« (Mark. 16, 15), marveč so brez prenehanja pošiljali oznanjevalce edino zveličavne vere tudi v najbolj oddaljene dele sveta. V vsakem stoletju lahko najdemo kak narod, ki je stopil po trudu in prizadevanju rimskih papežev v krog katoliških narodov. Kakor so rimski papeži neumorno delovali za razširjenje katoliške vere, ravno tako so tudi neprestano skrbeli za to, da se katoliška vera čista ohrani, da se ohrani takšna, kakoršno je oznanjeval božji Zveličar.

Dragi v Gospodu! Pa še tudi druge duhovne dobrine dolguje krščanski svet rimskim papežem in te duhovne dobrine so: krščanska načela. Eno prvih krščanskih načel, na katerem sloni, temelji sreča, blagostanje človeške družbe, zahteva, da naj povsod in vselej vlada pravica. Kako je pa s tem načelom dandanes na svetu? Ali se svet dandanes ne ravna po nasprotnem načelu, sila je pred pravico, kdor ima moč, ima tudi pravico, ali z drugo besedo, pomagaj si k blagostanju, kakor veš in znaš, če tudi rabiš silo in zatiraš bližnjega. Marsikdo se dan-

danes ne zmeni za to, kar je pravo ali nepravo, dobro ali slabo, pravično ali krivično. Kolikokrat smo lahko priče, kako se pravica tepta z nogami! Oh, kaj se bi bilo zgodilo s pravico, ako bi je ne bili zagovarjali rimski papeži, ako bi se ne bili zanjo potegovali nasledniki sv. Petra! Vidnih namestnikov Kristusovih geslo je vedno bilo in je še vedno: pravica se mora braniti, pravica mora povsod vladati. Predragi v Kristusu! Prelistajmo svetovno zgodovino in videli bomo, da je temu tako! V vsej svetovni zgodovini ne najdemo nikogar, ki bi se bil bolj potegoval za pravico, kot se je potegovala in se še vedno poteguje rimska stolica. Boj, ki ga bije rimski papež s svojimi zakletimi protivniki, je boj pravice zoper krivico. Rimski papež se ne bojuje, da bi morda zadovoljil, nasitil svojo osebno častihlepnost, sebičnost, ampak da bi priboril pravici zmago. Vsled tega ne odstopi od svojih načel niti za korak. Njegova nezlomljiva volja je, da pravica vedno in povsod vlada. A zgled rimskega papeža pa spodbuja vernike, da se poprimejo tega načela in povsod delajo to, kar je prav in pravično.

S tem, da so nam rimski papeži hranili in delili ter nam še vedno hranijo in delijo duhovne dobrote, s tem, da so rimski papeži vedno neumorno delali in še delajo za razširjanje edino zveličavne Jezusove vere, s tem, da so rimski papeži vedno skrbeli in še vedno skrbijo, da ne propadejo krščanska načela, nabrali so si za ves človeški rod nevenljivih zaslug. Zakaj z razširjanjem krščanstva se je širila, pospeševala tudi prava omika. Vsled tega imajo rimski papeži tudi največje zasluge, da se je odpravilo suženjstvo, da se z ljudmi ne kupčuje več ko z neumno živino. In komu ni znano, koliko so papeži storili za duševno izobrazbo? Prosvetna zgodovina nam pove, kako pridno, neumorno so v minulih stoletjih rimski papeži priporočali, gojili vede in znanosti, stavili šole. Nižjim ter višjim šolam so bili rimski papeži branitelji, varuhi, torej namestniki onega, ki je prišel kot Bog in človek na svet osrečevati človeški rod ter ga navdihovati z božjim dihom. In kaj vam naj rečem o lepih umetnostih? Kje na svetu se nahajajo lepši in raznovrstnejši umotvori ko v Rimu, ki je sedež papežev? Rimski papeži so si torej tekom stoletij stekli izrednih zaslug za človeštvo, delili so in še delijo človeškemu rodu obilne dobrote, obilen blagoslov za časno in večno srečo.

Zares, papeštvo je za katoliško Cerkev velikega pomena; kajti papeštvo je središče, temelj njene edinosti. A papeštvo je pa tudi velikega pomena za ves svet. Papeštvo je ena največjih naredb božjih na zemlji. Papeško tiaro je nosilo do sedaj 258 mož, med katerimi je 29 mučencev, 77 pa svetnikov spoznavcev. Vsi papeži pa, z malimi izjemami, so bili neustrašeni branitelji pravic sv. Cerkve, neustrašeni branitelji pravic človeštva. Ozirajmo se torej, dragi bratje in sestre v Kristusu,

vedno spoštljivo in hvaležno na rimskega papeža, spoštljivo zaradi njegove visoke službe, hvaležno pa zaradi dobrin, ki jih od njega prejemo! Spoštujmo, častimo rimskega papeža s tem, da ga spoznavamo pred vsem svetom za namestnika Kristusovega, spoštujmo ga s tem, da se povsod potegujemo za njegovo čast! Spoštujmo ga pa s tem, da se držimo načel, katere on zastopa in brani! Nikar se pa ne pridružujemo onim nehvaležnim otrokom sv. Cerkve, ki svojega najboljšega očeta zaničujejo! Hvaležnost, dragi v Gospodu, je lepa čednost, olepšajmo z njo tudi mi svoje srce in pridno molimo za rimskega papeža! Na ta način bomo častili tudi sv. Petra, ki še vedno živi v svojih naslednikih, rimskih papežih. Sklenimo današnje slavje s tem, da prisežemo rimskemu papežu, nasledniku sv. Petra, dosmrtno zvestobo in prisrčno vdanost! Storimo to in bodemo tudi mi Petri, skale, t. j. bodemo nepremagljivi v veri, stanovitni v dobrem do konca! Amen.

P. Dionizij Dušej.

Šesta nedelja po binkoštih.

Srce Jezusovo, dobrote in ljubezni polno.

V srce segajoč dogodek beremo v današnjem sv. evangeliju. Množica, ki šteje samih mož brez žen in otrok, štiri tisoč, obdaja Jezusa. Tri dni so že nepretrgoma pri njem. Brezskrbno so poslušali njegov nauk in z njim vred so se oddaljili od obljudenih krajev v puščavo. Mnogi so doma od daleč. Ničesar niso vzeli s seboj na pot. Oglašati se jame lakota. Kristus gleda množico, ki jame iskati jestvin, da se okreпча. Tedaj pa spregovori pomenljive besede: Smilijo se mi. Če jih lačne odpustim na dom, bodo omagali na poti. Komaj spregovori te besede, že delijo njegovi apostoli kruh in ribe, ki jih je čudežno pomnožil. Ljudstvo se nasiti in s hvaležnostjo gleda velikega čudodelnika, ki ima tako usmiljeno in plemenito srce. O da, dogodek današnjega sv. evangelija nam lepo in jasno potrjuje klic, ki ga molimo v litanijah presv. Srca Jezusovega, rekoč: Srce Jezusovo, dobrote in ljubezni polno. In o tem naslovu, s katerim častimo božje Srce Jezusovo, hočemo tudi še danes, zadnji dan presv. Srcu posvečenega mesca, razmišljati z namenom, da bi se razširilo in utrdilo češčenje presv. Srca. Dobro pa vedimo, da najlepše časti Srce Jezusovo tisti, ki skuša posnemati njegove čednosti. Zato hočemo premišljevati ljubezen Srca Jezusovega, ki jo je kazalo nasproti svojemu nebeškemu Očetu, obenem pa tudi ljubezen, ki jo je kazalo nasproti ljudem s prošnjo, da on sam upodobi naša srca po svojem božjem Srcu.

Predragi v Gospodu! Dejal sem, da je imel Kristus kot človek srce, ki je bilo polno plemenite ljubezni nasproti nebeškemu Očetu. Saj je bila njegova edina želja in najsvetejša naloga, kakor nam sam zatrjuje, izpolniti voljo svojega nebeškega Očeta. Nekega dne, tako pripoveduje sv. pismo, so prišli njegovi učenci iz mesta. Prinesli so s seboj živeža, ki so ga nakupili v mestu. Ko postavijo jedi pred Jezusa in mu jih ponudijo, tedaj jim reče: »Meni je dana jed, ki je vi ne poznate.« Učenci ga gledajo in menijo, da mu je že kdo drugi dal jesti. Jezus kot Bog ve njih misli, zato jim reče znova: »Moja jed je, da izpolnim voljo Njega, ki me je poslal, in da dovršim njegova dela.« Kajne prelepe besede Kristusove, iz katerih spoznamo, kako gori njegovo Srce v ljubezni do nebeškega Očeta. Zakaj Kristus je hotel reči učencem: Kakor lačen človek ne misli, ne išče in ne želi drugega kakor jedi, tako tudi moje Srce ne želi drugega kakor, da izpolnim voljo svojega nebeškega Očeta, ki je v nebesih. In volja nebeškega Očeta mu je več kot lastno življenje. Zato gre prostovoljno v smrt, da tako svet spozna, kakor nam sam zatrjuje, da ljubim Očeta in delam to, kar mi je Oče naročil.« Zato povabi svoje učence, ko je končana zadnja večerja, da gredo z njim na zadnjo pot. In ko gleda nekaj ur pozneje v duhu svojo mukopolno smrt, tedaj znova zatrjuje v ljubezni do nebeškega Očeta, kako ljubo mu je najhujše trpljenje iz ljubezni do njega, rekoč: »Ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.« Kajne predragi v Gospodu, ustna je bila ta molitev božjega Odrešenika; a obenem je bila tudi izraz njegovega Srca. Zato pa je z isto vdanostjo, s katero je pričel svoje trpljenje, tudi voljno prenašal razne dušne in telesne muke. Ko ga izda Juda, ko ga vlačijo množica sem in tja, ko mu očitajo različna hudodelstva, ko mu pljuje podivjana tolpa v obraz, ko se pomika osramočen po jeruzalemskih ulicah, ne zdihuje in ne tarna, ampak v srcu ponavlja: »Ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.« O da, ljubeznivo in požrtvovalno srce je imel Kristus kot človek nasproti svojemu nebeškemu Očetu. Vse je dal, vse je žrtvoval, samo, da izpolni voljo njega, ki ga je poslal. Postal je pokoren, pokoren do smrti na križu iz ljubezni do nebeškega Očeta!

Predragi v Gospodu! Postojmo za hip, ko premišljujemo ljubezen Srca Jezusovega kot človeka nasproti nebeškemu Očetu in pogledimo za trenutek sebi v srce, če tudi mi kažemo podobno ljubezen v izpolnjevanju svojih dolžnosti nasproti Boгу. Volja božja je, da izpolnujem božje in cerkvene zapovedi, ki mi jih ukazuje izpolnovati sv. Cerkev. Volja božja je, da grem v nedeljo k zapovedani službi božji, da se zdržim vsega, kar bi moglo nedeljo onečastiti. Volja božja je, da opustim to in ono priložnost, ta in oni časnik ali knjigo, odkoder vem, da preti nevarnost mojemu verskemu prepričanju in nravnemu življenju.

Volja božja je, da prejemam sv. zakramente, da molim, če se hočem obvarovati greha. Volja božja je, da se poučim v resnicah, če vem, da sem pozabil ali da mi nekdanji pouk več ne zadostuje. Da, predragi v Gospodu, volja božja, ne človeška zapoved; zato pogledjmo danes globoko v srce, če izpolnjujemo voljo božjo. In če nam vest pravi, da sedaj srce ni bilo podobno Srcu Jezusovemu v izpolnjevanju božjih zapovedi, potem poskrbimo, da bo vsaj v prihodnje. Najlepše počastimo Srce Jezusovo, kateremu je posvečen mesec junij, če odpravimo tisto stvar iz svojega srca, iz svoje hiše, ki nas najbolj loči od Kristusa. In bodimo prepričani, da bo blagoslov njega, ki je svet tako ljubil, da je svoje življenje dal zanj, rosil prej ali slej na nas.

Videli smo, da je imel Jezus srce polno ljubezni do nebeškega Očeta. Imel je pa tudi ljubeče Srce do človeškega rodu. Od vekov je gledal kot Bog bedo ljudi, v katero jih je pahnil izvirni greh. Zato je prišel kot Odrašenik na zemljo. Zato je hodil kot Učenik od kraja do kraja in je razodel resnice, ki so steber časne in večne sreče. Zato je hodil kot Bog od kraja do kraja in je odpuščal grehe. Zato je hodil kot zdravnik mimo bogatih in revnih in ozdravljaj bolnike. Zato je hodil kot prijatelj med zapuščenimi, da jih tolaži. Rad bi bil posušil vse solze, rad bi bil pregnal vso temo nevednosti, rad bi bil odpravil ves greh. Posebno ljubezen pa je kazal do treh stanov: do grešnikov, do otrok in bolnikov. Le pogledjmo ga, s kako ljubeznijo išče grešnikov. Z njimi je, da jih spreobrne. V hišo bogatega Caheja stopi, da ga pridobi za svoj nauk in nebesa. S samaritanko se razgovarja pri vodnjaku, da jo pripravi k spoznanju, resnici in pokori. Nesrečne Magdalene se usmili sredi hinavskih farizejev, da v solzah prizna svoje grehe in jih bridko objokuje. Juda, ki ga izdaja, hoče ganiti in pozdravlja ga kot svojega prijatelja, in Petra, ki ga zataji, pogleda tako milo, da jame točiti solze kesanja. Kot dober pastir gre čez hrib in plan, vabi in kliče izgubljene ovce in ko najde izgubljeno ovco, jo pripelje ves vesel v svoj hlev. Nešetokrat vabi z ljubeznijo, opozarja in opominja farizeje in ko vidi, da se ne zmenijo za njegove besede, tedaj je užaljen v duhu. Celo na križu kipí njegovo Srce ljubezni do razbojnika in predno izdahne svojo dušo, priporoča Bogu v ljubezni tiste, ki ga križajo, rekoč: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.«

Predragi v Gospodu! Morda se čutiš tudi ti grešnika. Mogoče je, da si družinski oče, ki s pijančevanjem in preklinjanjem seješ prokletstvo mesto blagoslova z molitvijo v svojo družino. Mogoče je, da si nehvaležna hči ali sin, ki z razuzdanim življenjem koplješ svojim staršem prerani grob. Mogoče pa je, da se odteguješ Cerkvi. Minulo je že nekaj let, odkar si opravil velikonočno dolžnost. V hiši imaš slab časopis, ki polagama

zastuplja tebe in tvojo družino in ti krade mir srca. Nemirna ti je vest. Skušaj jo zamoriti; a od časa do časa te kliče in opominja, da ni prav, da moraš iti nazaj k Cerkvi, nazaj h Kristusu! O glej, zadnji dan mesca junija je danes! Srce, ki je tako ljubilo grešnike, ljubi tudi tebe. Večna luč, užgana pred oltarjem, ti kliče noč in dan besede Pavlove: »Kristus danes in jutri in vekomaj.« Tam na oltarju se daruje in prosi tudi zate. Kot dober pastir te kliče po svojih namestnikih: »Daj, raztrgaj svoje grešne navade, ponižaj svoj napuh, priznaj pri spovedi svoje grehe, objokuj svojo zmoto, Kristus se vrne k tebi in z njim se naseli mir v tvoje srce. O, predragi v Gospodu! Nikar ne bodimo podobni zakrknjenim farizejem in pismarjem, poslušajmo z velikodušnim srcem klic Kristusov.

Poleg grešnikov se je ljubezen Srca Jezusovega raztezala zlasti na otroke. Kot nedolžno dete pride sam iz nebes na zemljo, da dvigne otroka iz stanu sužnosti, v katero ga je vrglo poganstvo. Iz otroških vrst si izbere prve mučence. Zakaj nedolžni otroci, ki so umrli mesto njega mučeniške smrti, otvarjajo vrsto mučencev. Ko gre v Jeruzalem kot kralj, ne izbere za svoje spremljevalce ponosnih vojakov in hrabrih vitezov na konjih. Ne! Otroci so tisti, ki hitijo pred njim in mu kličejo: »Hosana Sinu Davidovemu.« Otroci so tisti, ki mu sledijo med drugimi na goro Golgato, ko pada in omahuje pod težkim križem. In ko jih vidi pred seboj, tedaj se spomni nehvaležnega Jeruzalema z vsemi nevarnostmi, ki pretijo mladim srcem. Zato govori ženam pomenljive besede: »Žene, nikar ne jokajte radi mene, ampak jokajte radi vas in vaših otrok.« In kdo, predragi v Gospodu, se ne spomni ob tej priliki nad vse ganljivega prizora, v katerem se kaže vsa ljubezen Srca Jezusovega do otrok. Večer je. Že je splavalo solnce v zaton. Zvezde se užigajo na nebu. Kristus kot dobrí pastir je učil celi dan. Truden je in želi počitka. Tam iz daljave se bliža množica žen. S seboj nesejo in peljejo otroke. Ko jih učenci ugledajo, jim kličejo in mahajo, naj se vrnejo. Tedaj pa vstane Kristus sredi apostolov in reče pomenljive besede: »Pustite male k meni; zakaj njih je nebeško kraljestvo.« Sam se jim bliža, roke polaga nanje, blagoslavlja jih in moli zanje.

Predragi v Gospodu! Kajne, polno je bilo Srce Jezusovo ljubezni do otrok. Ali jih pa ljubimo tudi mi, ne s slepo, ampak z modro ljubeznijo? Kristus je molil zanje; ali molita tudi vidva, oče in mati, za svoje otroke? Kristus je klical: »Pustite male k meni«; o predragi starši, ali se zavedajte ob teh besedah, da bogastvo in znanje še ni vse za otrokovo dušo. Treba je pred vsem milosti božje, da se ne vzbude v njegovem mladem srcu posledice izvirnega greha. Treba je zato, da ga pogosto s poukom, besedo, zlasti pa z lastnim zgledom navajaš k vrednemu prejemanju sv. zakramentov. Pomnite, starši, da je vaš pouk

otrok v verskih stvareh bolj odločilen kot pouk učitelja in kateheta. Zakaj vi ste prejeli za vzgojo otrok pri zakramentu sv. zakona milosti, kakršne nima noben učitelj, noben duhovnik. Kristus je dejal o otrocih, da njih angeli gledajo v nebesih neprestano obličje nebeškega Očeta! O predragi v Gospodu! Ali se zavedamo, kako strašno obsodbo si podpisujemo, če z besedo ali zgledom odvajamo otroke mesto h Kristusu proč od Kristusa. Pomnimo, da nam veljajo besede Kristusove: »Bolje bi bilo takemu človeku, da se potopi v globočino morja,« če zastruplja mlada srca z umazanim govorjenjem, če jih odvaja od maše in verskih vaj.

Ozrmo se nakratko še na eno vrsto ljudi, ki jih je Kristus posebno ljubil. Veliko je slik, ki nam predstavljajo Kristusa; a redka je, ki bi imela tolik vpliv na človeka, kot slika, ki nam predstavlja Kristusa, ki ozdravlja bolnike. Lepa in mogočna je njegova postava. Izraz oblasti odseva iz vsega obnašanja, ljubezen in dobrotljivost mu seva iz obraza. Ne obdajajo ga bogatini in učenjaki, ne knezi in kralji, ne zdravi in močni. Ne! Ampak slepi in hromi, gluhi in gobavi so zbrani okrog njega, kakor nam jih kaže sv. pismo. K njemu pride hromi. Kristus mu reče: »Vstani in hodi« in hromi vzame postelj ter gre. K njemu pride sleporojeni. Kristus mu poda svojo roko in slepi zazre prvokrat prelepo stvarstvo. Lazar leži štiri dni v grobu. Sestre njegove žalujejo in jokajo. Kristus pride, reče besedo in Lazar pride iz groba. Bolna žena zdihuje in joka. S težavo se priplazi do njega. Dotakne se robu njegove obleke in ozdravljena je. Predragi v Gospodu! Kristus je ljubil posebno bolnike. Dejal je pa tudi nam: »Zgled sem vam dal, da tudi vi delate, kakor sem jaz storil.« Predragi v Gospodu! Ali mi posnemamo ta zgled božjega Odrešenika? Morda imaš v hiši bolnika. Njegova bolezen traja dneve, mesce, morda že leta. Tarna in zdihuje. O daj! Priskoči mu na pomoč s tolažbepolno besedo. Voljno in potrpežljivo iz ljubezni do Boga prenašaj njegovo bolezen. Morda poznaš bolešno osebo. Manjka ji vsega, pa jo je sram prositi. Kako prav bi ji prišla tvoja pomoč. Morda ti je pa znan bolnik na duši! Zakopan je v grehe, obdan od bližnjih priložnosti, odtujen je cerkvi. Glej! Kako všeč bi bilo tvoje delo duhovnega usmiljenja božjemu Samaritanu, če takega človeka pripelješ z besedo ali zgledom na pravo pot.

Predragi v Gospodu! Videli smo, da je Srce božjega Odrešenika v resnici srce polno ljubezni in usmiljenja. Spomnimo se na ta naslov, ko bomo zopet molili litanije Srca Jezusovega. Pomnimo, da nas Cerkev opominja, da častimo božje Srce zlasti s tem, da posnemamo njegove čednosti. Zato sledimo njegovemu

Srcu v ljubezni do Boga in ljudi. Pred vsem pa sami pribežimo z zaupanjem k božjemu Srcu v naših težavah in potrebah, posebno pa s prošnjo, da »upodobi naše srce po svojem Srcu«. Amen.

Ivan Filipič.

Evharistični govori.

Spisal Franc Bernik.

5. O pripravi in zahvali za sv. obhajilo.

Kateri se Gospoda boje, pripravijo svoja srca in posvete svoje duše pred njegovim obličjem.

Sir, 2, 20.

Sv. Stanislav Kostka je bil rojen l. 1550. kot sin nekega poljskega plemenitaša na gradu Kostkov. Imel je silno dobro in pobožno mater, ki ga je že v zgodnji mladosti z vso vnemo učila Boga spoznavati in ga ljubiti. Ko je bil 14 let star, je prišel na očetovo povelje s svojim starejšim bratom Pavlom in z vzgojiteljem na Dunaj, da bi se ondi šolal na slovečem jezuitskem zavodu. Tu je ta blagi mladenič kazal prav posebno ljubezen do sv. Rešnjega Telesa. Vsak dan, ako mu je le čas dopuščal, je bil pri dveh sv. mašah; vsak teden je pristopal v največji pobožnosti k sv. obhajilu in po cele ure je kleče premolil pred tabernakelnom. Žalibog pa so jezuiti morali zapustiti oni zavod. Stanislav se je moral preseliti v drugo stanovanje. Brat je odslej živel vse bolj posvetno, lahkomišljeno. Stanislav pa je sedaj še podvojil svoje molitve in pobožne vaje. Nikdar ni šel mimo cerkve, da ne bi vstopil vanjo in se, kolikor mu je ravno čas dopuščal, pomudil pri svojem Prijatelju v tabernakeljnu. Brat in vzgojitelj te pobožnosti nista rada gledala, celo ovirala sta ga v njej in se radi nje iz njega norčevala. A Stanislava to ne moti. Skozi dve leti nadaljuje to svoje angelsko življenje. Sedaj pa nevarno zbolí. S srčnim hrepenenjem koprne po sv. obhajilu. Pa zastonj! Nikogar ni bilo, ki bi mu bil hotel poklicati duhovnika. Gospodar je bil luteran in kot tak ni pustil, da bi bil prišel duhovnik s sv. Rešnjim Telesom v njegovo hišo. Brat in vzgojitelj sta pa v svoji verski brezbriznosti bila s tem celo zadovoljna. Pobožni mladenič se v globoki žalosti le tem prisrčneje zateče k Bogu in ga prosi pomoči. In res, prošnja mu je bila uslišana. Dva angela prideta k njemu v čudoviti svetlobi in eden izmed obeh — o čudo! — ima v roki kelih in v njem Tistega, po katerem je bolnik tako silno hrepenel, Jezusa samega, zakritega v malo hostijo. Čudovito pokrepčan po tem sv. obhajilu je Stanislav kmalu potem ozdravel. Po dovršenih naukih je stopil v red jezuitov,

kjer je čist in nedolžen kot angel, prav kot nekdanj sv. Alojzij, kmalu potem umrl v mladostni dobi 18 let!

Kdo, predragi mi v Kristusu, je sv. Stanislavu dal moč k tako lepemu, angelskemu življenju? Kdo ga je utrjeval v dobrem, kdo varoval v tolikih nevarnostih, kot se je nahajal ta mladenič, ko je živel v velikem dunajskem mestu, daleč od skrbnega očeta, od svoje dobre matere? Kdo mu je dal milost, da je po svetniškem življenju umrl tako lepe, srečne smrti? O, glejte ga vendar, kristjani, Jezusa tu v tabernakeljnu med nami bivajočega, pri čigar premišljevanju se sedaj že nekaj časa mudimo! On ravno je bil, ki je sv. Stanislava tako čudovito varoval in vodil v njegovem življenju. Varoval pa ga je zato, ker ga je sv. Stanislav spoznal in ga tako silno ljubil, ker se je posebno, kot smo pravkar slišali, z vso ponižnostjo in prisrčnostjo ž njim združeval v sv. obhajilu. In da bomo tudi mi posebno v tem oziru radi posnemali sv. Stanislava in tako častili zakramentalnega Jezusa, hočem vam danes spregovoriti nekoliko I. o pripravi na sv. obhajilo in II. o zahvali po njem. Vse pa v čast Njemu, ki tako silno hrepeni z nami združiti se ravno v vrednem sv. obhajilu.

I. »Kako čist« — tako govori sv. Krizostom — »mora biti tisti, ki prejme sv. obhajilo! Kako čista usta, ki se napolnijo s tem dušnim žarom, jezik, ki se zardeči s to čudežno krvjo! Pomisli vendar, kakšne časti se udeležiš, pri kakšni pojedini si navzoč! Angeli se tresejo ob pogledu nanj in zakrivajo oči ob svitu žarkov, ki iz njega izhajajo. Tako hrano uživamo, tako se s Kristusom združujemo. Kdo naj primerno proslavi veličje Gospodovo, kdo dostojno opeva njegovo slavo!« In kdo, predragi, tako se vprašajmo dalje, naj se dovolj skrbno pripravi na tako sveto, čudežno opravilo!

Priprava na sv. obhajilo je dvojna: na duši in na telesu. O pripravi na telesu nam pač ni treba mnogo govoriti. Vsakemu je znano, da, ako hoče pristopiti k sv. obhajilu, mora biti tešč, ne sme torej od polnoči ničesar zaužiti. Ko bi kdo tudi le kaj malega zaužil, on tisti dan ne bi mogel pristopiti k sv. obhajilu. Pač pa seveda lahko drugi dan pristopi, ako se je varoval vsakega smrtnega greha. Tu ne pomaga nikak izgovor: nisem vedel, nisem imel za mar, spozabil sem se. Duhovnik tu ne more ničesar storiti. Izjema je edino le nevarna bolezen, previdevanje bolnikov, kar je že tako znano. Tudi to je znano po sebi, da moramo priti k tako svetemu opravilu dostojno in snažno, a ne nečimurno napravljeni.

Važnejša pa je priprava na duši. Pred vsem je potreba, da je človek čist na duši, torej vsaj brez vsakega smrtnega greha. Že zadnjič smo slišali, kako silno bi se pre-

grešil, kdor bi vedoma v smrtnem grehu prejel Boga samega! Bog varuj slehernega izmed nas na priprošnje Marijino pred tako strašno pregreho!

A to bi za sv. obhajilo nikakor še ne bila primerna priprava, ako bi se očistili le smrtnih grehov. Prizadevati si moramo, da se tudi malih grehov po možnosti očistimo. Teh se očistimo s posebno dobro in skesano spovedjo, s pobožno navzočnostjo pri sv. maši, s tem, da večkrat obudimo kesanje i. t. d.

Predragi, sedaj pa to-le premisli! Ti pričakuješ v svojo hišo imenitnega gosta, katerega posebno visoko ceniš, kateremu hočeš zato tudi prav posebno čast skazati! Boš li zadovoljen s tem, da sobo, v kateri hočeš tako odličnemu gostu prirediti stanovanje, pometeš, očistiš prahu, pajčevin, vsakovrstne nesnage? Jo boš li potem pustil prazno? Ne! Saj ti že navaden čut dostojnosti pove, da bi bilo razžaljenje za gosta, katerega čislaš, ljubiš, katerega hočeš počastiti, ko bi ga vpeljal v stanovanje, sicer osnaženo, a popolnoma prazno, brez vseh tudi najpotrebnejših reči v njem! Vprašal se boš: Kaj pa moj ljubi gost želi imeti v svojem stanovanju, s čim ga morem razveseliti, s čim mu morem napraviti stanovanje lepše, prijetnejše, s čim mu morem bolj pokazati svojo ljubezen do njega? In okrasil boš to že osnaženo stanovanje s podobami, cvetlicami, kakor boš le mogel.

Predragi, prav tako moramo storiti tudi mi pred svetim obhajilom, ko pripravljamo stanovanje, svoje srce, najimenitnejšemu, nebeškemu gostu! Krasiti je moramo z lepimi cvetlicami, krščanskimi čednostmi!

»Glej, lep si, moj ljubi, in zal; najina posteljica je polna cvetlic.« Tako ogovori nevesta ženina v Visoki pesmi, duša Jezusu v sv. obhajilu. Ženin pa tudi nam kliče, nas prosi: »Podpirajte me s cvetlicami!«

Ko angel stopi pred Marijo kot poslanec presv. Trojice in ji kliče nebeški pozdrav: »Češčena si, milosti polna, Gospod je s teboj«, in ima ona v tistem hipu sprejeti Sina božjega, postati živ tabernakelj, kaj drži angel v roki? Lilijo, belo lilijo svete nedolžnosti. Sv. Jožef, deviški ženin Marijin, ima na podobi božje Dete v naročji, ali je drži pred seboj za roko. In v drugi roki, kaj drži? Lilijo. Prav tako angelski mladenič sv. Alojzij. Prelep opomin nam je to, da Jezus najrajši biva med lilijami, da je on ženin čistih duš, da zato tudi v našem srcu pred vsem lilije svete nedolžnosti ne sme pogrešati!

Ljubka cvetka je vijolica, skrita, preprosta in vendar tako zaželjena, ker tako čudovito duhteča. Znamenje ponižnosti je. Te cvetke pa še prav posebno zaželi Jezus v naših srcih, on, ki je po besedah apostola »ponižal samega sebe, ponižal do smrti na križu«, on, ki »se prevzetnim ustavlja, ponižnim pa deli svojo

milost«, on, ki je bil ves srečen, ko je zaslišal stotnika govoriti besede ponižanja: »Gospod, jaz nisem vreden, da greš pod mojo streho,« pa mu je zato sina ozdravil in še njega vpričil vsega ljudstva pohvalil.

In rdeča vrtnica ljubezni! Pomislite, da »niste z minljivim zlatom in srebrom odkupljeni, ampak s predragoceno krvjo nedolžnega in neomadeževanega Jagnjeta!« »Ko bi človeške in angelske jezike govoril, ljubezni pa bi ne imel, bi bil kakor bučeč bron ali zvoneč zvonec« vsekdar, posebno pa v trenutku, ko imam Ljubezen samo sprejeti v svoje srce.

Le eno cvetko naj še omenim, ki sicer ne slovi po lepoti, pač pa po neki svoji prav posebni lastnosti. Mislim namreč solnčnico. Vsi jo poznate. Že ime izraža njeno izredno lastnost: vedno se k solncu obrača. Kjer je solnce, tja je tudi ona obrnjena! Predragi! Bolj kot kadarkoli čutimo in moramo čutiti, da je solnce vsega našega življenja sv. Rešnje Telo, tedaj, ko se pripravljamo na sv. obhajilo! Pri njem morajo zato biti vse naše misli, vse naše želje! Po njem moramo hrepeneti, kakor jelen hrepeni po mrzli studenčnici, kakor sv. Katarina Sijenska, ki je bila samega koprnjenja vsa bolna, ako ni mogla pristopiti k sv. obhajilu, kakor sv. Mehtilda, ki je govorila: »Radi svetega obhajila bi šla rada čez gorečo grmado!«

Čudovito lepo se je v vseh teh čednostih odlikoval sv. Paškal Bajlonski. Lilije nedolžnosti skozi celo življenje ni omadeževal. Ponižen je bil tako, da je do smrti ostal navaden samostanski brat, dasi so ga večkrat nagovarjali, da bi se dal za mašnika posvetiti. Nedopovedljiva je bila njegova ljubezen do Boga, njegovo hrepenenje po njem. Skoraj vse noči je prečul in premolil v cerkvi pred tabernakelnom! Zato pa je tudi sveto obhajilo vsak dan prejemal s toliko pobožnostjo, da ga je sveta Cerkev po pravici postavila za zavetnika vsem častilcem Najsvetejšega.

Predragi! Poskrbimo tudi mi vsi, da bodo tudi naša srca ozaljšana s temi, nebeškemu Ženinu posebno dopadljivimi čednostmi.

Potem pa se bližajmo obhajilni mizi z živo vero! Posebno pred sv. obhajilom je treba obuditi dejanje vere. Pomislimo, da je Jezus sam enkrat govoril: »To je moje telo«. Kar pa je on, večna Resnica, govoril, to je bolj gotovo kot vse drugo. Čut in um nas more zmotiti, a beseda Jezusova, Boga samega, nikdar! Obudimo torej tako živo vero, kot bi bili mi sami navzoči pri zadnji večerji v jeruzalemski obednici, bi z lastnimi očmi gledali Jezusa, slišali njegove besede. Sv. Vincenc Pavlanski in druge pobožne duše so imeli tako živo vero, da se je zdelo, kadar so klečali pred sv. Rešnjim telesom, da res vidijo Jezusa s telesnimi očmi, da ž njim v resnici govorijo. Tako je žarelo njih

obličje, tako so pozabili na vse pozemsko, tako je bilo njihovo srce le za Jezusa.

In z globokim spoštovanjem! Neki pobožen služabnik božji, ki je pogosto pristopal k sv. obhajilu, je pred obličjem božjim posebno živo čutil svojo nevrednost. Poln svetega strahu in spoštovanja se je vrgel na tla in molil s tresočim glasom: »Tisti Bog, v čigar pričujočnosti zvezde na nebu niso dovolj čiste in angeli strmeč zakrivajo svoje obličje, on se poniža in hoče k meni priti! Kako vendar, o Bog, moreš to storiti? Odkod meni vsa ta sreča, meni, ubogemu grešniku!« Kadar je cesar Ferdinand II. pristopil k sv. obhajilu, je bil od veličastva božjega tako prevzet, da ni nič vedel, kaj se okrog njega godi.

Najvažnejše je pa kesanje! Če brez kesanja že sploh ni mogoče dobiti odpuščanja grehov, kako naj se potem drzne kdo brez pravega, srčnega kesanja bližati svojemu nebeškemu Prijatelju ob trenutku, ko mu ta hoče izkazati največjo milost! Sv. Alojzij s solzami izpira pred tabernakelnom malenkostne pregreške svoje mladosti. Premnogi so le enkrat grešili, pa so bili, poklicani pred sodbo, pahnjeni v večno pogubljenje! Nam pa je božje usmiljenje prizaneslo doslej! Več še! Neskončni Sodnik sam se poniža, se hoče z nami združiti! Usmiljenje božje bom slavil na veke! Zato se ponižno trkajmo na svoje prsi in kličimo skesano, a zaupno: »Bog bodi milostljiv meni ubogemu grešniku!«

II. In trenutek blaženosti, rajskega veselja, nebeške sreče je prišel! Jezus je v našem srcu! Kaj nam je sedaj storiti?

Predragi! Kaj je delala Marija na Sveti večer, ko je božje Dete v plenice povijala, v jaslicah gledala? Kaj pastirčki, ki so na angelovo povelje prihiteli v borni hlevček? Kaj sv. Trije kralji, ko so po dolgem potovanju prišli k cilju, k novorojenemu kralju Judov?

To storimo tudi mi! Saj sreča Marijina, pastirčkov, sv. Treh kraljev, to in še več je sreča naša v sv. obhajilu.

Molimo Jezusa! Oče je zapustil svojo borno domačo kočico in je šel peš v veliko mesto, da ondi obiše svojega ljubljenega sina. Pot mu je bila nad vse težavna. Vendar mu ni bilo mar trpljenja. »K sinu grem, sina bom videl, ž njim se bom pogovarjal,« ta misel ga je krepila in spodbujala! A kaj se zgodi? Ko oče po dolgem potu ves zdelan in utrujen pride k sinu, sin le hladno pozdravi očeta, potem ga pa pusti samega. Žalosten oče ne more umeti, zakaj njegov lasten sin zanj nima časa, nima besedi!

Kaj ne, kristjani, kako grd, nehvaležen se nam zdi ta sin! A roko na srce! Ali ne delamo prav tako tudi mi z Jezusom v sv. obhajilu? On pride k nam, mi ga pa komaj hladno pozdravimo, potem pa se zanj ne zmenimo več.

In vendar pride on k nam ne kot ta ubogi oče, ampak kot Kralj veselstva, kot všemogočni Bog z vsemi svojimi nebeškimi zakladi! Ali torej ni naša sveta dolžnost, da ga spoštljivo pozdravimo, se ljubeznivo ž njim pogovorimo? Sv. Filip Nerij je za človekom, ki je takoj po sv. obhajilu odhitel iz cerkve, poslal cerkvena strežnika z gorečimi svetilkami, da onadva tako skazeta čast Jezusu, na katero je ta lahkomišljeni posvetnjak pozabil!

Zahvalimo se Jezusu! Da, predragi, v trenutku sv. obhajila pa res še prav posebno velja beseda sv. pisma: »Kaj bi ti bil še mogel storiti in ti nisem storil?« Celó všemogočna ljubezen božja nam skoraj ne more več storiti, kot da se s sv. obhajilom združi z nami, ki smo prah zemlje. Prav je zato imel sv. Alfonz Rodríguez, ki je vse stvari pozivljaj v tem milostnem trenutku, da ž njim hvalijo Boga! O storimo, storimo tako tudi mi! In sicer tako, da se popolnoma posvetimo, darujemo Jezusu! Ljubezen za ljubezen! Če se Bog sam tako neskončno poniža, da se nam daruje, potem se bomo v hvaležni ljubezni vendar tudi mi njemu darovali! Kakor blaženi Marjeti Alakok kliče tudi nam Jezus posebno v trenutku sv. obhajila: »Daruj mi svoje srce! Nikar me z grehom ne preženi več iz srca, katero sem sedaj sprejel v svojo posest!«

Prosimo Jezusa! Po besedah sv. Terezije postavi Jezus v trenutku sv. obhajila prestol vseh milosti v našem srcu in nam kliče: »Vzemi!« In mi smo reveži, polni skušnjav, polni slabosti, v dušnih in telesnih potrebah. »Videl sem cedre na Libanonu pasti!« »Kdor stoji, naj gleda, da ne pade!« In z nami in okrog nas naši starši, predstojniki, otroci, družina, domovina, sv. Cerkev, duše v vicah, vse v stiskah, v potrebah! Jezus pa, všemogočni, neskončno dobri naš Zveličar na prestolu našega srca nam ponuja milosti in dobrot za nas, za vse, za katere hočemo prositi. Zares velik trenutek božjih dobrot!

Predragi mi v Kristusu! Sedaj pa vemo, kaj nam je storiti pred sv. obhajilom in kaj po sv. obhajilu. Rečem le še: Če se bomo po teh besedah res ravnali, potem nam bo sv. obhajilo res čudežni studenec vseh milosti, vir vse tolažbe in moči, predokus nebeškega veselja! Amen.

6. Marija in sv. Rešnje Telo.

Pridite, jejte kruh in pijte vino,
katero sem vam jaz pripravila!

Pregovori 9, 5.

Pobožen redovnik je imel napraviti redovno obljubo. Bil pa je prav tedaj v silno hudih skušnjavah. Neprenehoma ga je mučila misel, da ni za samostan, da se ne sme zavezati z ob-

ljubo, ampak mora na vsak način nazaj med svet. Res je hotel na dan pred slovesno obljubo zapustiti samostan. Šel je v samostansko cerkev, posvečeno nebeški Kraljici, katero je posebno prisrčno ljubil. Pred tabernakelnom poklekne in prosi Jezusa in Marijo, da bi smel proč iti. Pa čudo! Sveta Devica stopi iz oltarja in odpre tabernakelj. Pred strmečim redovnikom stoji čudovito lep mladenič. Marija pade pred svojim božjim Sinom na kolena in ga prosi: »Moj Sin! Imej usmiljenje s tem svojim služabnikom!« Jezus ji odvrne: »Matil! Kaj hočeš, da mu naj storim, ker me hoče zapustiti?« Marija pa mu reče: »Imej usmiljenje ž njim in daj mu milost, da tukaj ostane!« In res je redovnik ves srečen napravil redovno obljubo, je veliko let zvesto služil svojemu Bogu v samostanu in umrl v sluhu svetosti.

Predragi mi v Kristusu! Čudovita je zares skrivnost, pri kateri se že nekaj časa sedaj mudimo, skrivnost presv. Rešnjega Telesa. Naj se ozremo že na način bivanja Jezusovega v zakramentu sv. Rešnjega Telesa, v podobi neznatne bele hostije, naj premišljujemo vzrok temu čudovitemu bivanju, ki je edino le največja, najprisrčnejša ljubezen do nas revnih Adamovih otrok, da nas reši, nas tolaži, nam pomaga, naj premišljujemo ono skrivnostno opravilo, pri katerem se ta zakramentalni Jezus čudežno rodi, daritev sv. maše, ali ono nič manj čudovito, pri katerem pride v svoji neskončni ljubezni naravnost v naše srce, vedno moramo strmeč in čudeč se zaklicati: Velik, neskončno velik si, o Bog, v svoji neizmerni ljubezni do nas!

A predragi! Pravkar navedeni zgled nam kaže Najsvetejše še v neki nam čisto novi zvezi, v kateri ga doslej še nismo premišljevali, a katera nam bo, o tem prav nič ne dvomim, sv. Rešnje Telo le še bolj priljubila, nam ljubezen do njega le še bolj pomnožila, v zvezi z Marijo. Zato se mi zdi na vsak način primerno, ako v današnjem govoru prav o tej čudežni zvezi tistega, kar je in mora biti slehernemu izmed nas na tem svetu najljubše in najdražje, nekoliko spregovorim, o tesni zvezi Marije, Kraljice nebes in zemlje, z zakramentom presv. Rešnjega Telesa. Pridi kraljestvo zakramentalnega Jezusa k nam po Mariji!

1. Začnimo takoj pri brezmadežnem Spočetju Marije Device. Trdim, predragi, da je Marijino brezmadežno Spočetje kakor začetek in najčudovitejša priprava cele vrste največjih milosti ne le za Marijo, ampak za vesoljno človeštvo, tako tudi še posebno začetek in priprava zakramenta sv. Rešnjega Telesa! Saj je v trenutku Marijinega brezmadežnega Spočetja bilo telo in duša presvete Device od Sv. Duha samega prirejeno in pripravljeno za včlovečenje Sina božjega, za biva-

lišče Kralja nebes in zemlje, Zveličarja našega, zakramentalnega Jezusa!

Svet pač te priproste Device, nje nebeške lepote ni poznal. A poznala so jo nebesa, poznala jo je presveta Trojica, ki je imela posebno dopadajenje nad to izvoljeno posodo božjo. Kdaj poprej že je njej na jezik pokladal Sveti Duh besede: »Gospod me je imel v začetku svojih potov, predno je kaj storil od začetka. Od vekomaj sem postavljena in od nekdanj, predno je bila zemlja!« Po pravici govori o njej sv. Avgustin: »Kako naj bo pri deviški Materi, v kateri je Beseda meso postala, le količkaj madeža!« Zato Gospod sam trdi o njej: »Stopil sem vanjo kot v svoje svetišče! Moja Mati je, a jaz sam sem si jo priredil!« Predragi! Ali ne spoznamo iz teh besedi, kako je Sv. Duh sam ob trenutku Marijinega brezmadežnega Spočetja pripravil prvi, najlepši tabernakelj na zemlji!

2. **Marijino rojstvo.** Z vznešenimi besedami jo slavi sv. Cerkev: »Tvoje rojstvo, Božja Porodnica in Devica, je oznanilo veselje celemu svetu: iz Tebe je namreč izšlo solnce pravice, Kristus, naš Bog, ki nas je rešil prokletstva in nam prinesel blagoslov, ki je premagal smrt in nam zadobil večno življenje.« In to solnce pravice, predragi, ali ni to naš evharistični Jezus? On, ki z žarki svoje ljubezni sveti v temo pozemskih zmot in ogreva mrzla srca ljudi! Nanj mislimo, kako še dandanes neprenehoma zmaguje, vlada in kraljuje v neznanju podobni svete hostije, potem se bomo tudi mi ob rojstvu njegove Matere strmeč vpraševali z besedami Visoke pesmi: »Kdo je ona, ki prihaja kakor vzhajajoča zarja, lepa kakor luna, izvoljena kakor solnce, strašna kakor razvrščena vojškina truma?«

3. **Marijino oznanjenje.** »Češčena, milosti polna, Gospod je s Teboj, blažena si med ženami!« To je pozdrav nadangela, presv. Trojice, vesoljnega stvarstva. In odzdrav Marijin? »Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po Tvoji besedi!« In uspeh teh besedi? »Beseda je meso postala in med nami prebivala.« Predragi! Kar je nam ljubega in dragega, vse ima svoj vir v teh Marijinih besedah. Premišljujmo z besedami pobožnega pisatelja nekaj kapljic krvi v srcu Marijinem v tem trenutku! To že ni več kri Marijina, marveč kri Jezusova, kri včlovečenega Boga samega! Kri, ki je odločena, da postane odrešilna kri, vir, studenec, iz katerega imajo priteči vse druge milosti. Že se preliva ta kri pri obrezovanju Gospodovem, prav kot bi božjemu Zveličarju bilo pretežko čakati celo vrsto let, da jo prelije za nas. A tudi ta leta minejo! Tedaj pa studenec krvi Jezusove naraste do prečudne sile. Kri teče v vrtu Getzemani in namaka tla Oljske gore, kri se drži bičev, trnjeve krone. Ona pordeči steber križa, poškropi rabeljne. Na sv. križu se do zadnje kaplje prelije ta presveta Rešnja kri, ki pada na

zemljo, na kosti Adamove, da izpere grehe sveta. In ravno ta presveta kri se pretaka v srcu od smrti vstalega Zveličarja, ta spremenjena, poveličana kri se vzdigne z njegovo božjo naravo ob njegovem častljivem vnebohodu. A tudi poslej še ne miruje! V zakramentu ljubezni neprenehoma čudežno deluje! Prekrasno opisuje to čudežno delovanje sv. Krizostom: »Komaj je sveto dejanje, daritev sv. maše, dovršeno, že si angeli kot poslanci božji cel svet razdelijo med seboj, in odhitijo po bliskovo na vse kraje Cerkve, kjerkoli je potreba pomoči. Seboj vzamejo posvečene posode, na oltarjih jih napolnijo s krvjo Kristusovo in jo razlijejo na duše. Eni poškrope ž njo grešnike, za katere je bila darovana, da jih očisti. Drugi jo razlijejo na pravične, za katere je bila darovana, da jih še bolj posveti. Tretji pa škropijo z njo duše v vicah, da jih rešijo in njih ogenj pogase, ali pa jim vsaj njega pekočino zmanjšajo.« In vir te presvete, čudežne, rešnje krvi? Marija! Da, Marija, Ti tabernakelj! Najsvetejši zakrament je Tvoje delo! Tvoj Jezus je tukaj. Jezus, ki ga imamo Tebi zahvaliti!

4. **Marijino obiskovanje.** Vsa srečna hiti Marija po tolikem čudežu božje vsemočnosti in ljubezni v judovske hribe k svoji teti Elizabeti. Predragi! Ali ste že videli ta prizor kdaj naslikan? Marija na potu zatopljena v pobožno molitev. Pred njo angelci, ki potresajo cvetlice, kamorkoli ima stopiti njena blagoslovljena noga. Za njo pa cele trume angelcev, ki kot v procesiji spremljajo božjo Mater. Da, predragi, prav sem rekel: v procesiji! Ob Marijinem obiskovanju se je vršila prva procesija z Najsvetejšim tu na zemlji! Marija pa je bila monštranca, ki je ta največji zaklad v sebi hranila. In njen namen je bil, obiskati teto, ki je v pozni starosti imela dčiti sina, njej pomagati, ji stati ob strani! Zato je prav ta njena pot tudi prelepa predpodoba prizora, ki se tolikokrat ponavlja, ko namreč nese duhovnik Najsvetejše kot sveto popotnico k bolniku! Da bi se vendar presrečni bolnik v tem hipu, ko mora ves prevzet klicati: »Odkod meni tolika sreča, da pride Gospod Zveličar moj sam k meni!« zavedal, da se ima za toliko srečo zahvaliti ravno Mariji!

Sv. Alfonz pripoveduje o grešniku, ki že leta ni prejel sv. zakramentov, da, ki se je celo tako daleč spozabil, da je kar odkrito rekel, da hoče pogubljen biti. Smrtna ura se mu približa. Tu pa se mu prikaže Marija. Samo pogleda ga in zgine. A ta pogled je imel toliko moč nanj, da je takoj poklical duhovnika, se skesano spovedal in prav pobožno prejel sv. obhajilo, kmalu potem pa umrl.

5. **Sveti večer.** »Preljubi — da govorim z besedami sv. Pavla — prikazala se je milost Boga Zveličarja našega vsem ljudem.« »Prigodilo se je pa, — tako pripoveduje sv. Lukež — ko sta tam bila, so se dnevi dopolnili, da bi porodila. In je

porodila svojega prvorojenega Sina in ga je v plenice povila in položila v jasli, ker zanje ni bilo prostora v hiši.« Angel pa stoji pred začudenimi pastirci in jim govori besede, kakršnih dotlej človeški rod še ni slišal: »Ne bojte se! Oznanim vam veliko veselje, katero bo vsemu ljudstvu: Nocoj se je rodil Kristus, Zveličar sveta!« In že se zasliši angelsko petje: »Slava Bogu na višavah!«

Sami nedopovedljivi čudeži, sama največja božja ljubezen!

Sedaj pa poslušajte, predragi mi v Kristusu, kaj berem o življenju sv. device Kolete. Bilo je na Veliki četrtek, ko so škof pri sv. maši med povzdigovanjem kvišku povzdignili sv. hostijo. Koleta pa glasno zavpije: »O moj Bog! O usmiljeni Jezus! O vi angeli in svetniki! O vi kristjani, vi grešniki! Glejte vendar ta čudež, poslušajte vendar te prošnje!« Klicala je tako dolgo, dokler ni prišel spovednik in ji zapovedal, da naj molči. Po sv. maši stopijo škof z duhovniki k njej in jo vprašajo, kaj se je zgodilo. Ona odgovori: »Ko ste sv. hostijo vzdignili kvišku, sem videla ljubega Jezusa v resnični podobi. Slišala sem ga, kako prisrčno je molil s proti nebu povzdignjenimi rokami in prosil usmiljenja grešnemu svetu.«

Da, predragi, pri vsakem povzdigovanju sv. maše se zgodi isto, kar se je zgodilo na Sveti večer v betlehenskem hlevčku. Mašnik pa prevzame vlogo božje Matere, da božje Dete vzame v svoje roke, dviga kvišku, kaže zbranemu ljudstvu! A tudi Marija sodeluje z mašnikom! Moli za človeštvo in daruje zanje svojega Sina, prav kot nekdanj v sveti božični noči! In kliče in vabi verne množice, da prihajajo, kot nekdanj pastirčki k jaslicam in to božje Dete vsprejemajo ne le v svoje naročje, ampak v svoje srce. Nasičuje jih z angelskim kruhom, z nebeško mano v sv. obhajilu in jim kliče: »Pridite, jejte kruh in pijte vino, katero sem Vam jaz pripravila!«

6. Tiho življenje v nazareški hišici, življenje molitve, dela, pokorščine. Predragi! Kaj ni nazareška hišica najlepša, dasi najprostejša hiša božja, katoliška cerkev? Jezus se je v njej ponižal, je bil pokoren ljudem in jih ubogal. Tudi v tabernakeljnu dela enako! Ponižuje se v podobi sv. hostije in pokoren je ljudem in pusti jim, da delajo z njim, kar in kakor hočejo. Marija in Jožef pa sta bila prva častilca presv. Rešnjega Telesa. Strmela sta nad tem, kar sta opazovala. Iz Marijinega srca je vedno in vedno kipela zahvalna pesem k nebu: »Moja duša poveljuje Gospoda in moj duh se veseli v Bogu, mojem Zveličarju!« Čedalje pogosteje pa ji je prihajala v spomin preroška beseda starčka Simeona: »Tvojo lastno dušo pa bo presunil meč bolečin!«

7. Marija pod križem. Pretresljiva, kristjani, je slika, ki se sedaj odpira našim očem. Pod drevo spoznanja dobrega in hudega se je vstopila Eva, naša prva mati. Vtrgala

je jabolko, sama jedla in dala jesti tudi Adamu. S tem pa je prišlo na svet prokletstvo, gorje, greh, smrt. Božja Mati, druga boljša Eva, tega sadu ni okusila. Zato pa se je vstopila pod drugo drevo spoznanja dobrega in hudega, pod drevo sv. Križa na gori Kalvariji! Kaj se je pač v tistih treh strašnih urah godilo v dveh najsvetejših srcih! K brezmejnemu trpljenju Sinovemu se je pridružilo ljubeče srce Materino. S krvjo Srca Jezusovega so se spojile solze Marijine. Iz obeh src se je dvigal le en darivni dim, iz dveh oltarjev le en skupen dar. Sredi te skupne daritve pa dela na križu umirajoči Zveličar svoj testament, svojo oporoko. »Žena, glej Tvoj sin!« »Janez, glej Tvoja Mati!« To, kar ima najdražjega, svojo Mater, izroča nam za Mater in nas izroča Njej za otroke!

Prišel pa je Jezus svojo oporoko delati že prejšnji večer pri zadnji večerji, tedaj, ko je postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa.

In tako nam je Zveličar v svoji vsemogočni božji ljubezni izročil v svoji oporoki to, kar je in mora tudi za nas nikdar neločljivo biti združeno med seboj: na veliki četrtek zakrament sv. Rešnjega Telesa, na veliki petek pa Marijo, mater sv. Rešnjega Telesa.

Prelepa slika nam kaže Marijo, katere srce je prebodel meč bolečin. Z obema rokama dviga svojega Sina kvišku proti nebu. Nebeški Oče ljubeznivo gleda nanj. Iz prebodenega srca Sinovega teče kri. Angeli jo molijo z največjim spoštovanjem. Okrog je vse polno ljudi. Marija pa jih vabi, da se približajo, da molijo, da se okrepčajo!

Predragi mi v Kristusu! Nikar ne ločimo Sina od matere! Poslušajmo nauk predobre matere in bodimo modri in nikar ga ne zametujmo! Bodimo vedno in povsod kakor goreči častilci Marijini prav tako tudi goreči častilci sv. Rešnjega Telesa! Amen.

Franc Bernik.

Priložnostni govori.

Sv. Alojzij — vzornik čistosti.

(Govor v dekliški Marijini družbi.)

Drage družbenice! Tri stvari so, ki jih je Bog ohranil od izgubljenega raja: leskeče zvezde na nebu, duhteče cvetke po livadah in čisto oko otrokovo. Najlepše izmed teh je brezdvomno čisto otroško oko. V njem se razodeva neki nepopisen čar in biva neka tajna privlačna sila; saj prelep odsvit, neskaljeno zrcalo je njegove čiste duše. »Pogled je čist, oko mirno,

v njem seva celo se nebo,« navdušeno poje pesnik. In vendar, — kaj je še lepše, kot čisto oko otrokovo?

Ali ni čisto oko mladenke, ki vkljub neprestanim težkim bojem od znotraj in zunaj krepko stopa za visokim vzorom pod liliskobelim praporom Marijinim? Ali ni to družbenica, ki si v Marijini družbi poleg Marije, Kraljice devic, izbira še deviškega sv. Alojzija kot vzornika za svoja mlada leta? — Uverjen sem, da ste tudi ve kot Marijine hčere njegov god kar najlepše praznovale. Zato pa tudi jaz pri našem skupnem shodu o čistem sv. Alojziju ne smem in ne morem molčati. Pokazati ga vam torej hočem kot vzornika sv. čistosti in vam obrazložiti način, kako si po njegovem zgledu sv. čistost ohranite.

Sv. Alojzij je bil rojen 9. marca leta 1568. kot sin plemenitih staršev Ferdinanda Goncaga, grofa Kastiljonskega na severnem Laškem in Marte, plemkinje na kraljevem španskem dvoru. Že kot otrok se je sv. Alojzij močno razločeval od drugih otrok. Kot sedemletni deček je že popustil igrače in se najraje pogovarjal z Bogom. Vsak dan je tudi molil Mariji na čast dnevnice Matere božje. In ko je zvedel, da je ljubi Jezus v cerkvi, ga je z neko silo gnalo pred sv. tabernakelj. Kadar so ga iskali, so ga našli pred božjim oltarjem. In kakšno veselje je bilo zanj, ko je sprejel iz rok sv. škofa Karola Boromejskega prvo sv. obhajilo. Vsak teden je z ginljivo pobožnostjo zaužival angelsko jed, tri dni se je nanjo pripravljal in tri dni se zanj zahvaljeval. Vedel je, da se le po pogostem sv. obhajilu more ohraniti čistega. — Pa hotel je storiti še več. Posvetil je svoje čisto življenje v slovesni obljudi Mariji, prečisti Devici, in sicer kot komaj dvanajstletni deček pred podobo Marijinega oznanjenja v Marijini cerkvi v Florenci. Pa pot čistosti tudi zanj ni bila gladka in roznata, ampak raskava in trnjeva. Posvetni oče ga je bil poslal na šumne knežje dvore, kjer je pretila liliji njegovega srca velika nevarnost. Pa močno se je sv. Alojzij zavaroval s stroгим zatajevanjem. Trikrat na teden se je strogo postil, druge dni pa zaužil le najpotrebnejše ali to, kar mu je najmanj ugajalo, spal na trdih deskah in celo v zimskem času vstajal k nočni molitvi. S tem je pridobil tako moč nad seboj in svojimi čuti, da so ga vobče imenovali »angela v mesu«. In tako je rastel sv. Alojzij v starosti in čistosti in si jel izbirati stan. In tako ga vidimo leta 1583. v očetovi palači v Mantovi stopiti pred knežje sorodnike, da se slovesno odpove vsem častem in zakladom sveta in da si v ponižni obleki redovnika ohrani plemenitost in čistost duše in si pribori zaklade neba. Postal je redovnik-jezuit ter hotel biti velik misijonar. Pa že leta 1591., ko je v Rimu razsajala kuga in je požrtvovalno stregel ostudnim bolnikom v nalezljivih boleznih, je Bog pre-

sadil ta snežnobeli lilijski cvet v nebeške vrtove. Umrl je srečne, svete smrti v 23. letu svoje starosti. — Misijonar je hotel sv. Alojzij postati; in postal je velik misijonar mladine, ki misijonari še dandanes z zgledom svoje deviške čistosti. Koliko tisoč jih je že bilo, ki so sledili njegovim stopinjam in se že radujejo z njim v nebesih, »v belih oblačilih in s palmovimi vejicami v rokah, ki sledijo Jagnjetu, kamorkoli gre in pojejo pesem, katere nihče drugi ne more peti.« Koliko tisoč jih je še dandanes, ki se v raznih družbah zbirajo okoli njegove zastave, da si po njegovem vzoru tudi oni pribore devišтва zmage venec. Sv. Alojzij, posebni vzornik mladine, je prišel kot goreči misijonar tudi v našo župnijo; in sicer po vas, hčere Marijine. Naša Marijina družba je vedni živi misijon vsem župljanom v načinu, kako posnemati tega deviškega vzornika. To si oglejmo v 2. delu. Ako hočemo posnemati sv. Alojzija in ohraniti sv. čistost, se moramo vaditi v z a t a j e v a n j u.

Zatajevati se! Koliko jih je, ki so bili pred vojsko to že davno pozabili. Hoteli so življenje uživati v dolgih, hlastnih požirkih. In prišla je vojska in prišla v sleherno hišo in na sleherno mizo zapisala besedo: Zatajevanje! In kako se moramo zatajevati v jedi in pijāci, ko že vsega primanjkuje, marsikako tudi nedolžno veselico si moramo vsled vojske odreči. Drage družbenice! Prinesite te in druge male žrtve v duhu Alojzijeve, in kakor si je sv. Alojzij po njih ohranil angelsko čistost, tako si jo boste ohranile tudi ve. Kako se je postil sv. Alojzij, krotil svoje meso na trdem ležišču in mu ni prizanesel niti v zimskih nočeh. Prodal je svoje bogastvo, da bi si zanj kupil biser čistosti, odpovedal se vsemu posvetnemu, da bi si pridobil nebesa. To je zgled, ki mora navdušiti. Zato družbenice Marijine, v vseh viharjih od znotraj in zunaj pogledjte kvišku k vzorniku vašemu in tudi v vas bo dozorel sklep: Rada hočem prenašati žrtve vsakdanje. Tudi v marsičem, kar je dovoljeno, se hočem premagati. Prostovoljno se hočem zatajevati, da zmagam skušnjave in ohranim dušo čisto.

K zatajevanju pa je treba molitve. Resničen je pregovor: Povej mi, s kom občuješ, in povem ti, kdo si. Z brezbožnimi boš brezbožen, s čistimi boš čist, s svetimi svet. Molitev pa je pogovor in občevanje z Bogom, najčistejšim in najsvetejšim. Ali ne bo tedaj v iskreni in pogosti molitvi v našem srcu bujno rastla in cvetela lilijska čednost čistosti? Le pogledjte sv. Alojzija! Molil je kakor angel, molil zjutraj in zvečer, podnevu in ponoči, natihem doma in javno v cerkvi, pred tabernakeljem in pred podobo Marijino. Posebno Brezmadežno je iskreno častil in že kot otrok ji slovesno zaprisegel, čisto živeti. In ko je pristopil k sv. obhajilu, koliko je molil, kako dolgo se pripravljal, kako dolgo se zahvaljeval. Da, sv. Alojzij je bil mladenič molitve. Po lastni skušnji pa je tudi zapisal

besede: »Nihče ne more imeti oblasti nad samim seboj, ako ni mož molitve.« Drage družbenice! Posnemajte ga! Redno opravljajte svoje vsakdanje družbene molitve, in če se vam zdi to še tako težko. Večkrat molite k Brezmadežni ono posvetilno molitev, ki ste jo molile na dan sprejema v Marijino družbo. Molitev vas zavaruje proti grehom, vas ohrani v milosti božji in Bog vam pomaga čisto živeti. Zato pa tudi večkrat zdihnite s psalmistom Davidom: Čisto srce ustvari v meni, o Bog!

Ako že po občeivanju z Bogom v molitvi njemu, najčistejšemu, vedno bolj podobni postanemo, koliko bolj šele po pogostem sv. obhajilu, ko se z njim najtesneje združimo. Tembolj čisti moramo postati, kolikor bolj jemo najčistejše telo Gospodovo in pijemo kri, »iz katere brste device«. Pri navadni jedi se spremeni hrana v naše telo, pri sv. obhajilu pa se spremenimo v Kristusa, da moremo reči z apostolom Pavlom: »Živim, pa ne jaz, ampak Kristus živi v meni.« Brez pogostega sv. obhajila ne boste znale ceniti to lepo čednost, s pogostim sv. obhajilom pa ostanete čiste tudi sredi Sodome in Gomore. In prav s tega stališča razumem vabilo rajnega papeža Pija X., ki so posebno mladino vabili k zgodnjemu in pogostemu sv. obhajilu. V mladem človeku vse brsti in kipi in dozoreva, a rastejo tudi čuti in prekipevajo strasti in z neko silo se hočejo polastiti duše. Zato je treba po zgledu sv. Alojzija pogostega in ako mogoče tudi vsakdanjega sv. obhajila. Pa treba je zanj skrbne priprave in goreče zahvale, kajti le tedaj bo koristilo in bo lilija čistosti zajemala iz njega krepilnega soka v večno življenje.

Predrage družbenice Marijine! Pokazal sem vam sv. Alojzija, vzornika angelske čistosti, in kako hoditi po njegovih stopinjah. In kaj zahteva od vas sv. Alojzij? On zahteva, da v vaši Marijini družbi zmaguje njegov duh, duh čistega življenja; da postanete in ostanete junakinje čistosti, da z besedo in zgledom glasno govorite izprijenemu svetu besede o čistosti, da se zavzamete za to lepo čednost, ako vidite, da jo drugi teptajo z nogami in da stojite trdno in junaško, ako tudi vam preti nevarnost. Glejte, družbenice, to je vaš misijon, ki ga imate vršiti v naši župniji pod vodstvom sv. Alojzija. Klobuk doli pred vsakim dekletom, ki to svoje misijonsko delo dobro umeva. Železni križec 1. razreda zasluži, bolj kot marsikak vojak, ki je sicer izvršil slavne čine za svojo domovino, a ostal izdajalec na bojišču svojega srca. Zato, dekleta, za ta resni in žalostni čas, ko bojni zmaj požira naše najboljše sinove in pošast nečistosti zahteva svoje strašne žrtve, za ta čas sem vam hotel v brambo sv. čistosti krepko stisniti v desnico po sv. Alojziju preizkušeno orožje: zatajevanje, molitev, pogosto sv. obhajilo. Dobro sučite to orožje in se bojujte »po postavi«. V tem boju za najdražji biser pa pogledajte pogosto k sv. Alojziju,

vzorniku in zaščitniku vašemu. In blagoslovil bo vas in vaše orožje in izprosil zmagó vašemu boju, po zmagóvitem boju pa zmage venec v nebesih na vekov veke. Amen.

Matej Weiss.

Govori v Marijini družbi.

Po rokopisu † Antona Gnidovca priredil Ivan Kovač.

VII.

Predrage hčerke Marijine! Precej časa je že, odkar smo bili zadnjič zbrani skupaj in odkrito povem, da se to tudi na zunaj zelo pozna. Kako in v čem se pozna, to boste tekom govora vse lahko razvidele. Opozorim vas pa takoj sedaj v začetku, da vam danes ne bom govoril vseskozi o eni sami stvari, kakor sem vam zadnjič obljubil — da hočem namreč govoriti, kako izkazuje medsebojno ljubezen ena drugi, to hočem le na kratko izvršiti v prvi točki današnjega govora. Vse, kar mislim danes govoriti, hočem obravnavati v peterih kratkih poglavjih, ki obsegajo: prošnja, pouk, priporočitev, grajo, hvalo. Kakor vidite, je hvala na zadnjem mestu, to pa zato, ker že pregovori uče, da je vedno bolje, manj hvaliti kot preveč, da je zlasti kvarno, hvaliti, preden se še ve, kakšen bo pravzaprav konec — ne hvali dneva pred večerom —; slednjič sem pa postavil hvalo na zadnje mesto tudi zato, ker sploh ne vem, ali bom mogel dobiti kaj hvalevrednega ali ne. No, pa morda se bo že kaj dobilo! Sedaj vas pa prosim, da si od vsake izmed teh peterih točk vsaj nekaj zapomnite, da ne bo moje govorjenje zastonj. Vsaka naj si zapomni to, kar ve, da je zanjo najbolj potrebno, da njo najbolj zadene; potem naj sklene, ravnati se po sklepu, ki ga bo storila, da bo od tega res imela kako dušno korist. — Pa pojdemo sedaj od poglavja do poglavja!

1. poglavje: prošnja. Pa ne mislite, da vas hočem prositi morda kaj težkega, morda kaj zase ali za koga drugega, ne, za vas, za vašo srečo, za vaš blagor, za vaše dušno zveličanje naj velja ta prošnja. Priporočiti vam hočem namreč, da živite lepo v medsebojni ljubezni, da tudi v dejanju izkazuje ena drugi medsebojno ljubezen, da bi se lahko tudi o vas rekla lepa pohvalna beseda: Glejte, kako se ljubijo med seboj! »Otročiči, ljubite se med seboj,« tako je sv. Janez Evangelist, že ves onemožel vsled starosti, ko drugega že več ni mogel govoriti, opominjal svoje vernike. In to tudi jaz vam vedno in vedno ponavljam rekoč: Hčere Marijine, ljubite se med seboj. Jezus je rekel učencem: »Na tem bo svet spoznal, da ste moji učenci, če se ljubite med seboj. Tako tudi jaz rečem

vam: Vsi vas bodo imeli za res dobre hčere Marijine, če bodo videli, da se v resnici ljubite med seboj.« Bog ve, kaj neki tiči v družbi in jo kot mora tlačiti, da moram večkrat doživeti tak-le slučaj: Vprašam dekle, ki še ni v družbi, ali bi se morda hotela vpisati v družbo, pa odgovori, da ne, in sicer zato ne, ker se v družbi vedno kregajo in prepirajo. Ubogo dekle, to jo torej drži nazaj? Pa vprašam naprej: »Ali se sedaj tudi prepirajo?« Pa odgovori: »Za zdaj ne vem,« in vendar kljub temu nima veselja stopiti v družbo. Pa razumem to, kajti slab zgled, greh, enkrat storjen, javna napaka, to ima strašno hude posledice in se ne pozabi tako hitro. Ne vem, kaj je kdaj bilo, in tudi nočem vedeti, prosim vas pa, pokažite vsaj zdaj, da je drugače, da ni več tako, kot je bilo kdaj, in izbijte iz glave zlasti mlajšim dekletom take pogubne pomisleke, ki jih odvrčajo od vstopa v Marijino družbo. Saj je vendar tako lepo, biti kot zvest, dober otrok v družbi Marijini. To pa, kar daje družbi ugled, je sloga, mir v družbi, medsebojna ljubezen.

Prosim vas torej še enkrat, hčere Marijine, živite v ljubezni med seboj. Nikar nikdar ne žalite ena druge, zlasti ne vlačite na dan stvari, ki so se kdaj zgodile, pa bi morale biti že zdavna odpuščene in pozabljene. Nič človeka bolj ne boli, kakor to, če mu kdo očita pregrešek, ki se je že bogve kdaj zgodil, za kar je morebiti že pokoro delal in potem nikdar več ne grešil, pa se mu to vkljub temu še vedno očita. — Da bo tvoje srce polno ljubezni do vseh, pomisli, da je tvoj bližnji tvoj brat, tvoja sestra v Kristusu, da je božji otrok nebeškega Očeta, ki ga je ustvaril in ga pristrčno ljubi, — da je otrok, oziroma brat Sina božjega Jezusa Kristusa, ki ga je odrešil s svojo krvjo in ki uči: »Kar ste storili najmanjšemu mojih bratov, to ste meni storili«; pomisli dalje, da je tvoj bližnji otrok Sv. Duha, ki ga je posvetil. Moj bližnji je končno tempelj Sv. Duha, tempelj presv. Trojice, ki v njem stanuje.

To so močni nagibi, da vsakdo ljubi svojega bližnjega, pa naj bo kdorkoli. Če pa pride kdaj vseeno kaj navzkriž, je pa treba onih čednosti, ki pripomorejo, da ne pride do razprtij, da se ne prekorači meja dostojnosti, da se spor kmalu poravna. Treba je seveda predvsem, da si ponižna, ker prevzetnost ne prenese, ne potrpi, ne zamolči ničesar. Treba je, da si krotka, da se ne razburiš tako hitro za vsako stvar, da znaš prenesti tudi hujše žaljenje, ki morda v resnici peče in boli. Treba je dalje, da si odpustljiva; ne kuhati v srcu jeze, gnjeva, sovraštva; odpusti hitro, zlasti če bližnji spozna svojo napako. Dalje bodi skromna, zadovoljna s tem, kar si in kar imaš, ne želi ničesar več, ne bogastva, ne časti. Takoj ukroti strast, ki se vzdiguje v tebi. Le premagaj se, naredi se, kot da ne bi slišala stvari, ki te žali. Če tako delaš, hči Marijina, potem boš vedno imela mir, srečo in zadovoljnost v svojem srcu. Ti

boš ljubila vse druge in tebe bodo ljubile vse — in Marija bo kot dobra ljubeča mati zvesto čula nad vsemi.

2. poglavje: pouk ali opomin. Moja naloga kot voditeljja Marijine družbe je, vas pripeljati po Mariji k Jezusu, vas napolnjevati z ljubeznijo do Jezusa in Marije. Ne dvomim, da ljubite Marijo, saj je vaša mati — in kateri otrok ne ljubi svoje matere? Ali pa ljubite tudi Jezusa? Oh, zdi se mi, da še vedno premalo, in vendar je vaš končni namen, priti k Jezusu. Saj gotovo že slutite, kaj vam hočem zopet povedati. »Da naj hodimo bolj pogosto k sv. obhajilu.« Tako je! Zopet vas opominjam k temu; hčere Marijine, saj menda ne govorim zastonj, mislim namreč za prihodnost. Ne vem, kaj je pravzaprav vzrok, da se tako hitro naveličate tega nebeškega kruha, ki hrani naše duše za večno življenje. Mislim, da poleg drugih vzrokov je eden poglavitnih ta, ker ne umete do kraja, do dna te nebeške skrivnosti, dobrote in ljubezni Jezusove v presv. zakramentu. Ko bi to razumele, bi gotovo imele moje besede več uspeha in potem gotovo ne bi bilo slišati tistega nedolžnega vprašanja: zakaj pa naj hodim zdaj vsak dan k sv. obhajilu? Zakaj? Glej, tudi jaz ti ne morem natančno povedati, zakaj, vem le toliko, da je to pristrčna želja Jezusova in sv. očeta in pa zato, da bi se človek laže varoval greha in bi polagoma zatrl v sebi tudi nagnjenje v greh. Več ti tudi jaz ne vem povedati, zakaj da hodi pogosto k sv. obhajilu. Duše, ki njega, ki je naše življenje in vstajenje, uživajo pogosto, da, celo vsak dan, te duše gotovo čutijo to v svojem srcu in nikdar ne vprašajo »zakaj«. Šili in vleče jih tja ljubezen do Njega, ki je ljubezen sama. Da, hčerke Marijine, ljubezen bi morala biti tista gonilna moč, ki bi vas vodila k oltarju, k obhajilni mizi. Jaz bi edino to rad dosegel, da bi vaša srca hrepenela po tem nebeškem kruhu, kakor hrepeni jelen po mrzli studenčnici. To bi rad dosegel, da bi bila vaša srca žalostna, nesrečna in nezadovoljna takrat, tisti dan, ko ne bi bila nasičena z nebeško mano, s sv. obhajilom. Pa pri mnogih je žalibog le nasprotno resnično. Gredo k mizi Gospodovi le takrat, ko nekako morajo iti; da bi pa prostovoljno, same od sebe kaj storile, o, tega pa ne. Sitno se jim zdi, kadar morajo iti, vesele so, ko jim ni treba iti. Pri taki pobožnosti seveda tudi ni nobene milosti, nobene notranje tolažbe in dušnega veselja. Pa zakaj so nekatere take? Zato, ker ni ljubezni, prave goreče ljubezni do Jezusa, ljubezni, ki bi bila pripravljena tudi kaj pretrpeti, žrtvovati eno uro spanja ali kaj drugega. — Pri mnogih je zopet zagospodovala v srcih mlačnost in lenoba. Odkrito povem, sedaj sem te tri tedne prav malo zadovoljen z vami. Vem, da hočete priti s temi in onimi izgovori in da vam ne bom delal krivice, vas hočem celo sam izgovarjati, kolikor se da. To je gotovo, da ste imeli ta mesec veliko dela na polju; toda vse gotovo ne. Nič ne zamerim onim, da, prav je, če ob večjem delu res pridno poma-

gajo doma in tako zgodaj začno z delom, da jim ni mogoče v cerkev. Take so gotovo opravičene. Seveda nekatere pa stvar razumejo še bolje; tudi če imajo delo, se še vseeno odtrgajo za eno ali pol ure, prihite v cerkev, se pobožno združijo z Jezusom v sv. obhajilu, se lepo zahvalijo, potem pa veselo hite na svoje delo. In prepričan sem, da jim Bog ta njihov trud obilo blagoslovi in tudi če imajo še toliko dela, ne bodo zato prav nič zaostale za drugimi, ki ne pridejo v cerkev. Žalibog pa je takih zelo malo. Mnogi mislijo, da je čas, ki se prebije v cerkvi z molitvijo, izgubljen čas, pa je ravno nasprotno. Veliko bolj urno in srečno gre potem delo izpod rok, če človek ne skrbi samo za telo, ampak vsak dan lepo poskrbi tudi za dušo. Blagor jim! Gorje pa tistim, ki so poučeni, ki so o tem že večkrat slišali, pa vkljub temu zapravljajo zlati jutranji čas. Ali bodo tudi ti, tudi te opravičene? Najbrž ne. Izgovarjajo se sicer na različne načine, samo da zakrijejo svojo lenobo in malobrižnost, mlačnost in mrzlotu — češ da gredo prekasno spat, da je treba zgodaj vstati, da je prezgodaj sv. maša in sv. obhajilo. Glejte, cel kup praznih izgovorov. Torej se ne moreš premagati vsaj včasih, vsaj parkrat na teden? Le vprašajte tiste, ki imajo res dobro voljo in rade pridejo, morda celo vsak dan, ali jim je prezgodaj. Ni jim prezgodaj. Ali je morda meni samemu prezgodaj, ko sem zavoljo tebe vsak dan na razpolago, kadar hočeš. Ne, meni ni noben čas prezgodaj, da poskrbim za tvojo dušo, in tebi je morda prezgodaj celo enkrat na mesec, za shod? No pa upam, da takih ni kaj več. Hči Marijina, ti si moraš prizadevati, da kolikor mogoče pogosto uživaš kruh življenja.

Preidem k 3. točki: priporočitev. Kaj vam hočem priporočiti? Smo v mesecu, ki je posvečen presv. Srcu Jezusovemu. Zdi se mi, da to presv. božje Srce vse premalo častimo, Srce, ki je polno ljubezni do nas. O ljubezni Srca Jezusovega sem že govoril, zato ne mislim sedaj o tem govoriti, ampak le želim, da bi tudi mi na kak način dejanski pokazali in vsaj nekoliko vrnili temu presv. Srcu njegovo ljubezen do nas. Zato priporočim tole: V mesecu majniku, in sicer na koncu meseca, smo opravili devetdnevnicu v čast Materi božji za srečen izid vojske. Svetujem in priporočam vam, da tudi ta mesec, in sicer zadnje dni, zopet opravimo tako devetdnevnicu v čast presv. Srcu Jezusovemu, da mu zadoستimo za vso nečast, ki se mu tudi sedaj v vojnem času godi, ter s posebno prošnjo, naj se nas to blago Srce usmili in pošlje kmalu že tako zaželjeni mir. Dam vam pa to popolnoma na prosto voljo, ali hočete ali ne. Kakor ste videle in same izkusile, smo prejšnjo devetdnevnicu dobro opravili v nepričakovano velikem številu; ali presv. Srce Jezusovo ne zasluži enake ali celo večje gorečnosti od naše strani?

4. Graja. — Žalostno poglavje, pa biti mora tudi to.

Graja pa naj bo kratka in odločna. Tako hočem storiti tudi jaz. P r v a graje vredna razvada: grdo in nespodobno ali vsaj nepoštljivo je, če prihajajo dekleta, zlasti Marijine družbenice, v cerkev razkritih glav. Nad vse graje vredno pa je, da hodijo take tudi k sv. obhajilu. To stvar vsakdo obsoja; zato prosim, ne, naravnost prepovem, da bi katera prihajala razkrite glave k obhajilni mizi. D r u g a stvar, ki jo moram zopet grajati, je, da ne nosite vse družbenih znakov. Kakšne članice Marijine družbe pa ste to, ako se morda celo sramujete svojih lepih družbenih znakov? Čemu in pred kom se sramovati? Pred ljudmi? Čemu? Glej, on, ki te danes morda zaničuje, leži lahko jutri že na mrtvaškem odru. Ubogi človek je le od danes do jutri. Torej le nikakega strahu pred ljudmi! Bojte se veliko bolj Boga, da vas enkrat ne zavrže in ne spozna za svoje, če bi ga ve sedaj ne hotele spoznati očitno pred vsem svetom. T r e t j a graje vredna stvar je pa ta: zdi se mi, da nekatere družbenice ne izpolnjujejo družbenih pravil, in sicer poglavitnih: prejemanje sv. zakramentov in obisk shodov. Katera celo tega ne drži, ni vredna, da je v Marijini družbi. Odslej bom odločno in na kratko postopal z vsako, ki ne mara živeti tako, kakor zahteva družba. Poznale ste me do sedaj od ene strani, da sem bil namreč in sem še, kjer je to mogoče, prizanesljiv in popustljiv do skrajnih mej, toda v stvareh, kjer se gre za čast družbe, sem pa trd in neizprosen. Vse, kar bi moglo škoditi družbi na časti in dobrem imenu, se mora s korenino iztrebiti, da ostane družba zdrava in krepka in da ji ne more nihče ničesar očitati. Ni družba sama kot taka kriva, če je katera družbenica slaba, ampak le dotična družbenica, ker ne dela po pravilih družbe. Družba kot taka je pa vedno vse časti vredna. Zato pravim: katera se ne mara držati pravil, naj le gre, da ne pokvari in zapelje še drugih, ki so dobre.

5. Zadnje poglavje nosi naslov: h v a l a. To hočem pa še krajše opraviti. Samo to omenim: Veseli me, ker se je poročalo od gotove strani, da je družba splošno sedaj boljša kot je bila prej, recimo pred enim letom. Želim, da postane še boljša. Vidim tudi sam, da vas je veliko dobrih, ki so zveste in stanovitne, želim le, da bi njih število rastlo od dne do dne. Zlasti moram pohvaliti vašo gorečnost ob zadnji devetdnevnicí, ko ste tako rade ubogale in ste se mojemu vabilu odzvale v tako obilnem številu. Upam, da bo tudi sedaj približno tako. — Sicer si pa vse prizadevajte, da dosežete enkrat pohvalo in plačilo od Njega, kateremu naj velja ves vaš trud, vse vaše življenje, vsak vtripljaj vašega srca. Amen.

Nagovori za mladino.

4. Marija kot deklica.¹

(Konec.)

Prav posebno pa so jo ljubile, ker niso nikdar opazile na njej najmanjšega greha, pač pa videle samo lepe reči. Marija je dajala vsem najkrasnejši zgled. Zato so deklice rade bivale pri Mariji, dà, srečne in zadovoljne so bile v njeni družbi. — Otroci moj! Kakšen si pa ti? Ali si podoben najboljši deklici Mariji? Vedi, da si v Marijinem vrtcu in kot tak si dolžan, da vsem daješ lep zgled, to se pravi, drugi morajo na tebi videti, da lepo moliš, se dostojno obnašaš, rad učiš in ubogaš. Oh, znabiti si slabši kot drugi? Morebiti celo pohujšuješ druge? Kaj pravi o takih Jezus? »Gorje tistemu človeku, po katerem pride pohujšanje« (Mat. 18, 7), pravi. Huda kazen ga čaka. Glej na svojo mater Marijo! Kakor ona, tako bodi tudi ti vsem v lep zgled. Le tako boš dober Marijin otrok in vreden, da si bil sprejet v Marijin vrtec.

Še nekaj moram omeniti! — Ljubi otroci! Kaj menite, zakaj neki je bila Marija tako pridna in ubogljiva učenka? Zakaj tako blaga in mila do součenk? Zakaj vsem v lep zgled? Znabiti radi učiteljev, da bi jo radi imeli in jo hvalili staršem? Morebiti radi deklic, da bi jo ljubile in o njej govorile? Marsikdo dela radi tega, ne tako Marija. Ona ni iskala hvale in ljubezni tega sveta. Višji namen je imela pri svojih delih. Hotela je samo in edino dopasti svojemu Bogu. Radi njega se je učila, radi njega ubogala, radi njega delala, radi njega se varovala greha. Dà, vse je storila iz ljubezni do Boga, vse je posvetila svojemu Stvarniku. Kako lep nauk nam s tem daje Marija! Kot ona, tako tudi mi delajmo vse edino le radi Boga. Sv. Pavel govori: »Ali jeste, ali pijete, ali kaj drugega delate (ali se učite, pišete nalogo, staršem pomagajte, molite, svete zakramente prejemate ali kaj drugega delate), delajte vse k časti božji« (vse posvetite Bogu). (I. Kor. 10, 31.) Nikdar ne naredi, ljubi moj, nobene reči radi ljudi, da bi dopadel očetu ali materi, da bi te ljubili učitelji ali drugi. O takih govori Jezus: »Resnično, povem vam, prejeli so svoje plačilo.« (Mat. 6, 5.) Kdor je tedaj priden radi ljudi, takega ne bo pohvalil Jezus, pač pa bo poplačal onega, ki vse dela radi njega. Zato z Marijo vsak dan vse darujte Bogu, pa tudi večkrat med dnevom recite: »O Jezus, vse iz ljubezni do tebe!« Tako boste podobni Mariji — otroci Marijinega vrtca podobni svoji vrtnarici, duhovni materi.

Kajneda, Marija je zares lepo preživela svoja mlada leta.

¹ Gl. Duh. Past. 1918, str. 140.

Gotovo želi vsak izmed vas biti tako priden, ubogljiv, pobožen, dostojen v obnašanju kot deklica Marija. Morebiti pri tem kdo premišljuje: rad bi bil tak kot Marija, pa ne morem. Le ne obupaj! Prosi Marijo in ti bo pomagala, kakor je pomagala tudi mali Brigiti, ko se je k njej zatekla. Teta so ji namreč izročili imenitno ročno delo, naj ga izvrši. Na dragoceno blago je morala našiti zlate in srebrne cvetke. »Oh, ne znam, ne upam se, kaj, če pokvarim,« je zdihovala deklica. V tej sili reče Mariji: »Ljuba Gospa, pomagaj mi!« Čez nekaj časa stopi teta v sobo. Kako se začudi, ko vidi pri Brigiti lepo gospo, kako ji pomaga pri ročnem delu. Gospa izgine. Teta vpraša: »Brigita, katera gospa ti je pomagala?« — »Nobena« — odvrne deklica. — »Saj sem jo videla,« reče teta. — Brigita pa odgovori: »Jaz nisem nobene videla, prosila sem pa Marijo, naj mi pomaga.« Otroci moj! Marija je uslišala Brigito. Tudi vas ne bo zapustila, ako jo boste prosili. Zaupajte torej v nebeško Gospo, katero ste si izbrali za svojo varihinjo in mater. Amen.

5. O krstni nedolžnosti sv. Alojzija.

Devetega marca leta 1568. se je rodil deček v daljni laški deželi. Bil je otrok plemenitega rodu, njegov oče je bil celo vladar. Dasiravno je od tega dneva preteklo že 350 let, vendar njegovo ime še ni pozabljeno. Poznajo ga po vsem svetu, prav posebno še šolski otroci: tako dečki kot deklice. Tudi vi ste o njem veliko slišali — slišali, kako je bil pobožen, kako ubogljiv in kako se je varoval greha; svet in nedolžen je bil na svetu. Zato je vsem, zlasti otrokom pokazal, kako morajo živeti, če hočejo Jezusa prav ljubiti in ga gledati v nebesih. Pa kdo je pač ta blagi otrok? kdo ta sveti mladenič? Sv. Alojzij je — vaš poseben prijatelj in mogočen patron šolske mladine. Letos obhajamo 350letnico njegovega rojstva. Zato ga to leto posebno časte po vsem svetu. Tudi mi ne smemo zaostati za drugimi. Pa vedeti je treba, da njega prav časti le tisti, kdor živi tako nedolžno, kot je on živel. Premišljujmo torej: Kako je mogel sv. Alojzij celo življenje ohraniti krstno nedolžnost.

Ljubi otroci! Kaj je lepše kot čista duša? Lepša je kot najsvetlejša svetilka, lepša kot zvezda na nebu, lepša kot bliščeče solnce. Njena lepota je tolika, da je podobna Najsvetejšemu, podobna svojemu Stvarniku. Z milim očesom se Bog ozira na čisto dušo, angeli in svetniki jo ljubijo, tudi ljudje cenijo nedolžnega človeka. Sv. pismo pravi: »O kako lep je čist rod; njegov spomin je večer, ker je spoznan pri Bogu in pri ljudeh.« (Modr. 4, 1.) In čisto dušo je ohranil sv. Alojzij celo življenje.

Pri sv. krstu je dobil ta dragocen zaklad. Njegova duša se je takrat zalesketala v nebeški lepoti, dobila je posvečujočo milost. Te svatovske obleke sveti Alojzij ni nikdar izgubil, neomadeževano je ohranil do svoje smrti, zato pravimo: sveti Alojzij je ohranil krstno nedolžnost. In kako se je mogel obvarovati čistega, ko vendar vemo, da človek lahko pade v greh? Sv. Alojzij je molil — veliko molil. Vsako jutro in vsak večer je klečal pred podobo križanega Jezusa in mu priporočal svoje srce. Vsak dan je Mariji v čast opravil posebne molitve in neprestano pošiljal proti nebesom pobožne zdihljeje — tako, da so domači govorili, da v celem gradu ni kotička, kjer bi ne bil molil sv. Alojzij. Vrhtega je veliko ur premolil v cerkvi pred tabernakljem ali pred Marijinim oltarjem, celo ponoči je vstajal in molil pri postelji. In kaj pravi Jezus o molitvi? »Prositi in boste prejeli.« (Jan. 16, 24.) Sv. Alojzij je prosil za nedolžnost in bil je uslišan. O otroci moji — ne pozabite na molitev! — Vaš šolski patron je nadalje visoko čislal sv. mašo. Z veliko pobožnostjo je bival sleheren dan pri daritvi nove zaveze. Njegovo lice je žarelo samega veselja, ko je gledal mašnika pri oltarju; to veselje pa se je tako pomnožilo, da je jokal, kadar je stregel duhovniku pri sv. maši. Sv. Alojzij je tedaj ljubil sv. mašo, ljubil še zato, ker je vedel, da pri njej nebeško Jagnje, mili Jezus, deli vsakovrstne milosti. Na oltarju pričujočemu Zveličarju je goreče priporočal svojo dušo. In glejte — tisti, ki je uslišal glas desnega razbojnika, ko se je krvavo daroval na križu, ravno tisti Jezus ni prezrl ponižne prošnje svojega ljubljenca pri sv. maši, kjer isto daritev ponavlja na nekrvavi način. — Prav posebno pa je sv. Alojzij skrbel za nedolžnost svoje duše, ker je česče pristopal k sv. obhajilu. Jezus govori: »Kdor je moje meso in pije moje kri, ostane v meni in jaz v njem.« (Jan. 6, 57.) Jezus torej biva v oni duši, katera uživa to nebeško jed, in ljubi otroci, kako bi mogel v njej bivati greh? To je dobro vedel naš ljubi Alojzij. Zato je težko pričakoval ono uro, ko bo prvič sprejel milega Jezusa v svoje srce. Iz rok sv. Karla Boromeja je dosegel to veliko srečo dne 22. julija leta 1580. Ta dan — dan prvega sv. obhajila — je prišteval med najlepše dneve svojega življenja. In od tega dne je vsako nedeljo z veliko pobožnostjo pristopal k angelski mizi. Cel teden je posvetil svetemu obhajilu. Tri dni se je pripravljal na prihod Jezusov, tri dni se mu je zahvaljeval, ker se je ponižal stopiti v njegovo dušo. Da, pogostno sv. obhajilo je krepilo sv. Alojzija in mu dajalo moč, da je ostal čist na duši in na telesu, saj vemo iz katekizma: »da sv. obhajilo zmanjšuje hudo nagnjenje, potrjuje ljubezen do Boga in varuje grehov«. Veliko, kajneda, je storil vaš mogočni patron za svojo dušo. Pa to še ni vse! — Sveti Alojzij je tudi strogo živel. Skrbno se je ogibal

vsega, kar bi ga utegnilo zapeljati v greh; bežal je pred hudobnimi mladeniči, pazil na svoje oči, ušesa, jezik, roke, da ne bi kaj pregrešnega videl, slišal, govoril ali storil. Strogo se je postil, večkrat je jedel le kruh in pil vodo; tudi bičal se je, pogostokrat celo do krvi. Slednjič je zapustil domačo hišo, zapustil očeta, mater, oba brata, odpovedal se vladarstvu in stopil v samostan. Ljubi otroci! Čemu neki je sv. Alojzij tako ostro živel? čemu se tako zatajeval? Da bi ohranil krstno nedolžnost. Vedel je namreč, da ne zadostuje samo molitev, prejetje sv. zakramentov in bivanje pri sv. maši. S temi pobožnostmi je združil tudi strogo življenje — zatajevanje samega sebe, da bi ohranil biser na svoji duši — svojo krstno nedolžnost. In ni se varal. Ljubitelj čistih duš, dragi Zveličar, je obilno blagoslavljal svojega zvestega služabnika. Po njegovi milosti je ostal sv. Alojzij celo življenje neomadeževan na duši in na telesu, ostal snežnobela lilija, bolj podoben angelu kot človeku, zares angelski mladenič, kakor ga imenuje sv. Cerkev zaradi njegove nedolžnosti.

Otroci moji! Gotovo se vam dopade sv. Alojzij! Občudujete njegovo svetost. Pa to ni dovolj! Živite po njegovem zgledu. Ne morem — praviš. Kaj? Ako je mogel sv. Alojzij — zakaj ne bi ti? Le zaupaj vanj! Sv. Alojzij sedaj biva pri Jezusu v nebesih in te prav rad ima. Kliči ga, kliči pobožno vsak dan: O sv. Alojzij, moli zame, brezprosi mi, da ostane moja duša podobna tvoji, ostane čista in brez greha do smrti. Amen.

P. Arhangelj Appej, katehet.

Pogled na slovstvo.

Šotor miru. Idila. Silvin Sardenko. 1918. Založila »Katoliška bukvarna«. Tiskala »Katoliška tiskarna«. Cena 3 K 60 vin.

Nežna lirsko-epska ilustracija k ps. 83, 3: concupiscit et deficit anima mea in atria Domini. Pashala bajlonskega dobro poznamo sacerdotes adoratores. V divni pesnitvi nam ga kaže ta knjižica, kako trga vez za vezjo, ki ga še lépi ali pa ga hoče nanovo pripéti na svet. Abstine et sustine! Konci vsakega speva stoji osamel verz kakor tih pomnik, da se je spet nekaj utrgalo: pesniška oblika sicer, a v tej povesti slika. Pesnik Sardenko je v tem delcu začuda bogat na klenih mislih, pestrih sličicah in prisposodobah. Biser bo ostal ta evharistični spev v našem nabožnem slovstvu. Kras duhovnikove knjižnice.

Josip Volc.

Apostolski molitvenik. Izdalo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Cena vezanemu izvodu 2 K 80 vin.

Važna novost v našem nabožnem slovstvu! Molitvenik se imenuje apostolski, ker navaja k apostolskemu delovanju, zlasti k delu

za cerkveno zedinjenje. V prvem delu je poljuden, znanstveno popolnoma zanesljiv pouk in pregled o vzhodni cerkvi, o verskih razlikah, o vzhodnem obredu in o vzhodnih katoličanih. To je nekaj poljuden katekizem o pravoslavlju in o vzhodnem cerkvenem vprašanju.

Molitvenik obsega vse navadne molitve in je poraben za vsakega. Vrhutega je v molitveniku mnogo novih molitev; zlasti lepe so molitve, povzete iz vzhodnih cerkvenih očetov in iz vzhodne liturgije. Pri nas se prvo nedeljo meseca julija opravlja »ura molitve« za cerkveno zedinjenje. V ta namen nam molitvenik nudi tri lepe nove »ure molitve«, ki so pa tudi sicer uporabne. V molitveniku so tudi molitve za Marijine družbe.

Hirt und Herde. Beiträge zu zeitgemäßer Seelsorge. Herausgegeben vom Erzbischöflichen Missionsinstitut zu Freiburg i. Br. Herdersche Verlagshandlung.

Do sedaj sta izšla dva zvezka te zbirke. Prvi je: **Mütterseelsorge und Mütterbildung** von Peter Saedler S. J. Predmet mu je torej cura matrum. V ta namen nam avtor najprej na kratko zariše dejanske razmere v krščanski družini: verske tradicije se izgubljajo, pojem zakonske zveze gine, torus immaculatus vedno redkejši, vzgoja otrok peša. Nato poišče vzroke teh pojavov: pred vsemu socialni vplivi, kakor: zakonodaja, brezverski nauki, zdravniška praksa, časopisje, pridobitni poklici žene, preseljevanje, drugoverci, duh časa pa tudi lahkomišljenost in nevednost mater. Dalje nam pisatelj predoči dolžnost, da bi vse svoje dušnopastirsko delovanje koncentrirali na ozdravljenje družine in poda v to potrebna sredstva. Le-ta so redna (molitev, študij, pridiga, pouk ženinov in nevest, obisk družin, zakramenti, zlasti spovednica), pa tudi izredna, namreč društva. In kot ideal takega društva se zdi pisatelju društvo za matere kot ga je zamislil veliki socialni reformator škof Ketteler.

Že to zunanje ogrodje priča, da je sestavil brošurico mož širokega teoretičnega in praktičnega obzorja, je jedrnata in pregledna, zato pa tudi priporočljiva ne le posameznim dušnim pastirjem, ampak zlasti še referentom na raznih konferencah. Sicer ni, da bi vse presadili na naša tla, ker so naše župnije marsikje drugačne od nemških industrijskih in je tudi organizacija žen pri nas po navodilih Prevzvišenega (prim. Instr. Pastor. L. 1915, str. 128—130) nekoliko drugače zasnovana, vendar pa se avtor ozira ne le na mestne in delavske, ampak tudi na kmečke družine. Praktičen pomen daje brošurici tudi priložen seznam najrazličnejših zbirk govorov za shode mater in deklet.

Ivan Filipič.